

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Karžnina za tuzemstvo: četrletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Nova vlada

Obnovitev prejšnje vlade — Vladajo Srbijanci, a od prečanov sta v vladi za seme en klerikalec in en musliman — Notranji minister dr. Korošec bo delal, kakor mu bodo radikali zapovedovali — Radikalija si domišlja, da je ona država — V Jugoslaviji večina prečanskega ljudstva nima prave besede

Vladna kriza je nehala tam, kjer se je začela. Obnovil se je stari režim po nemali krivdi dveh manjših prečanskih strank, ki sta pozabili, da je njuna dolžnost, varovati koristi volilcev, ki so ju volili. Bosanski muslimani in slovenski klerikalci so torej drugič mrzko izdali svoje volilce in šli v srbijansko vlado vsaka za en ministrski stolček ne glede na to, da je radikalna politika izrazito protiprečanska in da brezobzirno tlači vsako načelo enakopravnosti državljanov.

Brez protesta sta obe stranki že v prejšnji Vukičevićevi vladi glasovali za novi davčni zakon, ki kljub tako zvanemu izenačenju uvaja dvojno mero v plačevanju davkov, eno za Srbijo, eno za prečanstvo.

Kaj so dosegli klerikalci za Slovenijo v prejšnji vladi? Ali smo sploh kdaj čuli, da bi se SLS resno zavzela za pravično rešitev kakšnega vprašanja, perečega za Slovenijo? Enaka politika se bo vodila sedaj, saj vladajo radikali in Davidovičevi demokrati, torej Srbijanci. Od vseh 18 ministrov Vukičevićeve vlade je 16 Srbijancev. Bila je sicer prilika, da bi mogli klerikalci in muslimani odločilno vplivati na potek vladne krize in stopiti v fronto onih, ki so zahtevali koncentracijsko vlado, to je vlado vseh strank, toda oni tega niso storili.

Od Davidovičevih demokratov smo tudi pričakovali, da se bodo odločneje postavili za red in pravico v državi ter vztrajali v fronti demokracije, toda pokazala se je zopet, kakor že tolikokrat, njihova omahljivost.

Zavedajo pa se vsi, da je sedanja rešitev vladne krize le začasna. Brez KDK (Kmetko-demokratske koalicije), ki predstavlja jedro prečanstva, nobena vlada ne bo trajna. Prečansko prebivalstvo tvori pretežno večino v državi in plačuje ogromne davke, a nima besede pri gospodarjenju z državnim denarjem. Radikalija šteje danes le zaradi svojih nasilnih metod in pa zaradi tega, ker pride v Srbiji na enega poslanca prav malo število volilcev, znatno število poslancev.

To se pravi, da radikalija, ki si že domneva, da je sama država, le po zvijači drži ključ položaja v rokah. Da na zunaj to lepše izgleda, so povabili radikali v vlado tudi muslimane in klerikalce, ponižne močice, ki so veseli, da smejo radikalom odvezati čevlje na nogah.

Ta ponižnost nas stane lepe denarje in nam ostri gospodarsko krizo, katero radikalija vedno skoro natančno tako rešuje, kakor ni prav. Ako zahtevajo gospodarski krogi eno, store radikali drugo, in to trmasto in neizprosno brez opravičevanja, brez obzirnosti in z naravnost neverjetno površnostjo,

Borba KDK za enakopravnost se bo nadaljevala. KDK ne bo nikdar in pod nobenim pogojem šla ob eventuelni ponovni vladni krizi v vlado, ki bi ne sprejela njenega programa enakopravnosti, pravice in poštenosti. V državi mora zavladati poštenost, z držav-

nim denarjem se mora pametno in pošteno gospodariti, uprava se mora spraviti v red, saj smo v Evropi in ne v Aziji. Ovira, da ne pridemo v državi do urejenih razmer, je radikalija, nazadnjaška in preperele skozi in skozi, živeča v domišljiji, da brez nje ne sme biti vlade in da nihče drugi ne sme imeti v rokah državne blagajne kakor baš oni.

Radikalijo je treba vreči in zato mora KDK tudi v ta cilj vpreči svoje sile. Obenem z radikalijo bi potem padel njen klerikalni privesek, enako nazadnjaški, ki je pač moral najti sebi sorodno prijateljstvo. Mlada demokracija je na pohodu, borbena in sveža, ter bo zmagala.

Stepan Radić predaval v Ljubljani

Prisrčen sprejem hrvatskega politika — Veliko zanimanje ljubljanskega prebivalstva za Radićevo predavanje

G. Stepan Radić je v Ljubljani redok gost. Zato je bil uspeh njegovega predavanja, ki ga je imel v ponedeljek v «Unionu» na povabilo Akademskoga kluba za Društvo narodov, tem večji. Nad 3000 poslušalcev, zlasti mladine, je napolnilo veliko dvorano «Uniona» ter z velikim zanimanjem in odobravanjem sledilo Radićevim izvajanjem o vprašanjih naše zunanje politike.

V Ljubljano je prispel g. Stepan Radić s poldanskim brzovlakom in spremstvu podpredsednika Hrvatske seljačke stranke (HSS) poslanca dr. Vladimira Mačka. Oba gosta so prijateljsko sprejeli in pozdravili narodni poslanci gg. dr. Gregor Žerjav, dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj. Okrog Stepana Radića, predsednika KDK (Kmetko-demokratske koalicije) se je zbrala velika množica ljudi, ki ga je spremljala do avtomobila, s katerim se je odpeljal g. Radić do «Uniona».

Po prisrčenih ovacijah zborovalcev, med katerimi je bilo tudi precej ženskega sveta, in po

otvoritvi predavanja potom predsednika Akademskoga kluba za Društvo narodov g. Marjana Zajca je govoril g. Radić o naših zunanje-političnih prilikah v primeri z drugimi državami in o napakah naše zunanje politike, ki ne zna uvaževati prepotrebniš stikov z mnogimi državami. Zlasti je poudarjal potrebo obnove diplomatskih odnošajev med Jugoslavijo in Rusijo. Za Slovence in Hrvate je posebno važno, da Rusija ne bo nikdar dovolila, da bi Italija dobila samo še pedenj slovenskega ali hrvatskega ozemlja. Prišel bo čas, ko bo Društvo narodov ukinilo največjo krivico, ki je bila kedaj storjena, ko je bila namreč malemu slovenskemu narodu odrezana desna roka in so se mu izkopalje oči. Trst in Gorica so oči Slovenije in Primorje je njena desna roka.

Govor je zaključil g. Stepan Radić z navdušujočim pozivom mladine na delo ter žel burno odobravanje.

Gibanje SDS v mariborski oblasti

Dve novi krajevni organizaciji stranke v Prekmurju

Maribor, koncem februarja.

Tekom zadnjih tednov se je zopet izvršilo večje število občinskih zborov krajevnih organizacij SDS v mariborski oblasti in ustanovili so se tudi dve novi v Prekmurju, in sicer v Lipi pri Turnišču in v Gančanih pri Beltincih.

Dne 2. februarja je bil občni zbor krajevnice organizacije SDS v Sv. Vidu pri Grobelnem v prostorih g. Jakoba Goleža. Organizacija se je ustanovila šele pred letom dni, pa se pod vodstvom uglednega kmetovalca Franca Goleža lepo razvija in je tudi že pri občinskih volitvah častno nastopila. Zborovalci so razpravljali tudi o raznih važnih gospodarskih zadevah, zlasti glede občinske ceste Grobelno-Ločnica-Zibika-Pristava ter so izrekli željo, naj bi se okrajni zastop in oblastni odbor zedinila, da se cesta pretvori v okrajno cesto.

Dne 8. februarja se je v Gančanih pri Beltincih ustanovila nova krajevna organizacija pod

predsedstvom vrlega posestnika Jožefa Mavčeca. Organizacija šteje danes 32 članov in obeta postati ena izmed najboljših v Prekmurju.

Dne 17. februarja je bil ustanovni občni zbor organizacije SDS v Lipi pri Turnišču. V odboru organizacije so ugledni kmetovalci in obrtniki.

Dne 19. februarja je bil v Podčetrtku slajno obiskan občni zbor tamošnje organizacije v prostorih g. Staroveškega. Organizacija v Podčetrtku pod predsedstvom lekarnarja in župana g. Lovra Juršeta je izbojevala tekom let svojega obstoja že težke boje pri raznih občinskih in drugih volitvah, a vedno častno. Njena zasluga je, da imajo danes tudi skoro vse okoliške občine, to so Sopote in Virštanj, napredne župane.

Istega dne je bil tudi v Podsredi pri g. Jošku Zupanu lep občni zbor krajevnice organizacije. Organizacija si je izvolila za predsednika g. Alojzija Belinška in v odbor same ugledne ta-

mošnje može in mladeniče. Tudi ta organizacija se je tekom zadnjega leta lepo razvila in šteje danes okoli 40 organiziranih članov.

V Gornji Bistrici v srezu Dol. Lendava je bil občni zbor organizacije dne 20. februarja.

Predsedstvo organizacije je prevzel spoštovani kmetovalec g. Andraž Graj ml. Včlanjenih je 25 članov.

Značilno je, da se organizacija SDS tekom zadnjih tednov zlasti v Prekmurju lepo razvija.

Prekmurje prihaja v naš tabor

Skoro je ni vasi, zlasti v dolnjelendavskem okraju, kjer ne bi obstajala naša krajevna organizacija. V zadnjem času je bilo ustanovljenih več novih organizacij po vaseh vzdolž ob Muri. Nekatero so prav močne in jih vodijo odlični možje.

V splošnem se opaža, da so naši ljudje razočarani nad klerikalnim delovanjem tako v Beogradu kakor v Mariboru. Očito kažejo svoje nejevoljo, to pa tem bolj, ker klerikalci od sto danih obljub še nobene niso izpolnili. Ne samo posamezniki, nego cele vasi obračajo hrbet klerikalcem in se pridružujejo nam. Z odobravanjem

in z odkritim veseljem gleda naše ljudstvo na možati nastop KDK (Kmetško-demokratske koalicije), zato tudi zapuše klerikalce.

Sigurno bi pa naš pokret šel s hitrejšimi koraki preko naših vasi, ako bi vanje prodrlo naše časopisje. Nešteto je primerov, da so naši ljudje še vedno pod vplivom klerikalnih «Novin». Tu bo treba odpomoči! Naše organizacije se morajo zavedati pomena časopisja in storiti vse, da si naprednjaki naročijo napredno časopisje. Smo sicer v najnovejšem času tudi v tem oziru na boljšem, vendar mora vsak naš član čitati naš časopis «Domovina». Zato naj tudi širom Prekmurja odmieva glas, da le «Domovina» je za nas.

Politični pregled

Z novo vlado, ki jo je srečno, a gotovo ne za dalje časa zopet sestavil Vukičević, se je začelo staro žaganje, ki bo vedno pelo tisto pesem, ki jo hočejo radikalni.

Od 18 ministrov nove vlade je 16 Srbijancev.

Prečanstvo je torej zastopano le z dvema ministroma, in sicer je klerikalec dr. Anton Korošec notranji minister, bosanski musliman dr. Mehmed Spaho pa minister za trgovino in industrijo. Oba imata v svojih ministrstvih radikalno uradništvo, katero prav za prav vlada namesto njiju.

Zlasti

notranji minister dr. Korošec bo v popolni odvisnosti od radikalov

in ni od njega pričakovati nikakršnega zboljšanja, ki bi lahko prišlo v državno upravo iz tega ministrstva. Da si dr. Korošec ne upa mnogo in da ne sme nastopiti preveč svobodno, je razvidno iz njegovih izjav o znanih škandaloznih razmerah v beograjskih poli-

cijskih zaporih, v tako zvani Glavnjači, o kateri govori vsa država. Dr. Korošec si je te zapore ogledal ter baje izjavil, da so vesti o krutem mučenju in nezdravstvenih razmerah v Glavnjači močno pretirane.

Glavnjača s svojimi policijskimi metodami vred je takšna sramota za nas,

da je treba tu brez vsakega olepšavanja iti takoj na delo in rešiti to vprašanje, da nas ne bodo v inozemstvu razkričali. Za včerajšnjo sejo Narodne skupščine je KDK pripravljala predlog, naj poseben odbor preišče sramotne razmere v zloglasni Glavnjači. O tem bomo še poročali.

Novo proračunsko leto se bliža in zato bo treba spraviti pod streho

novi proračun za leto 1928./1929.

Napoveduje se, da se bo debata v Narodni skupščini zaradi pomanjkanja časa pospešila.

Od inozemskih dogodkov nas bo zanimal predvsem

italijansko-avstrijski spor,

ki je nastal zaradi govora avstrijskega zveznega kancelarja dr. Seipia v avstrijskem parlamentu. Dr. Seipel je povedal nekaj bridkih resnic na račun fašistov, ki brezobzirno zatirajo južnotirolske Nemce, katere si je Italija kot «neodrešene brate» prilastila enako kakor naše Primorce. Mussolini in njegovi fašisti, ki žive v neki bolni abnormalni nadutosti in domišljiji, so takoj začeli protestirati proti «drznosti». Komedijantstvo pa je kmalu splahnelo, ker iz fašističnega opičjega in nadvse smešnega komedijantstva ne more nastati sad, saj je v Evropi še nekaj držav, ki se niso odrekle treznemu presojanju tako, kakor je to storil fašistični režim.

DOPISI

PRAPROTNO-BUKOVICA. Glede na dopis v «Domovini» št. 4., izjavlja odbor prostovoljnega gasilnega društva na Bukovici naslednje: Gasilno društvo je strogo nepolitično, člani so pristaši vseh strank. Kdor se ni prijavil za rednega člana na občnem zboru, ne more biti voljen v odbor. (Odbor gasilnega društva ni v nikakvi zvezi z dopisom, priobčenem v našem listu 12. januarja. Uredništvo.)

BOŠTANJ OB SAVI. Minulo nedeljo je predaval v tukajšnji šoli sreski ekonom g. Ambrož o travništvu. Dotaknil se je tudi sadjarstva, vinogradništva in hmeljarstva. Po predavanju se je razvila debata, pri kateri je na razna vprašanja prisotnih kmetovalcev dajal g. ekonom prijazna pojasnila in pouk. Le škoda, da se kmetje tako trdovratno ogibljuje takih, zanje poučnih in koristnih predavanj. Prisotnih je namreč bilo le 30 oseb.

TALČJI VRH V BELI KRAJINI. Na Talčjem vrhu se je izvolil pripravljalni odbor gasilnega društva, ki si je staval nalogo: gmotno zasigurati obstoj gasilnega društva Talčji vrh, ki se bo v kratkem ustanovilo. Preteklo nedeljo se je priredila vrtna veselica pri g. Vrščaju. V ta namen so zbrali domačini jestvine, kolikor je pač kdo mogel utrpeti, vinogradniki so pa dali vina. Vse je šlo složno na delo. Ker je bilo ugodno vreme in veliko gostov, je veselica uspela prav povoljno.

Soteščan:

V vrtincih ule

(Povest nesrečne žene.)

(Dalje.)

Snel je raz steno njeno sliko ter jo je raztrgal na drobne kosce, sezgal je vsa pisma, ki so ga spominjala na njuno prijateljstvo. Ko je uničil požrešni plamen njegove nade, se je ponovno zamislil.

Iznenadili so ga nagli koraki, nekdo je potrkal in vstopil, ne da je počakal dovoljenja.

«Ali se je poroka izvršila?» je vprašal Emil svojega prijatelja.

«Na žalost, vzlic osramotitvi, ki jo je doživela v poročni obleki,» mu je sporočil. «Bridko se bo še kesala.»

«Kadar se bo zaznala resnica...»

«Kaj pa, če je Lambert nedolžen in je tujka lagala?»

«Žena je zahtevala svoje pravice. Podpiral jo bom, da si jih poišče in da bo kaznovan prešestnik, ki jo je zavrgel. Blizu je dan njene zmage, Lambert pa bo odromal v ječo, kamor namerava pahniti svojo pravo ženo. Tudi Narcisa bo čutila grenke posledice.»

«Kdo ti je razodel te skrivnosti?» je poizvedoval Mirko, njegov prijatelj.

«Vrabci so čivkali na strehah... Grof Tulipan je namreč denarno propadel, pa je moral prodati edino hčer na Ležišje, kjer cvete bogastvo. A denar ni sreča in v izobilju ni blagostanja, ako manjka ljubezni in zadovoljstva.»

«V bogastvu je moč in veljava,» je omenil prijatelj. «Dvoboj bo torej jutri ob sedmi uri...»

«A tako se mu mudi!» se je Emil nekoliko prestrašil.

«Ako ti je prezgodaj, bom posredoval za podaljšanje roka...»

«Za nobeno ceno, nočem biti bojzljivec.»

«Vedo, da nisi, saj te poznajo.»

«Pa me bodo še bolj poznali. Pokazal jim bom, kaj se pravi zatirati sirote in slaviti krivičnost. Videli bodo in čutili.»

Mirko je skomignil z ramenj, škoda se mu je zdelo polagati mlado življenje na tehtnico usode. Pomilovalno ga je pogledal in rekel: «Torej si zadovoljen s sedmo uro?»

«Ne bom ugovarjal. Čim prej začneva, tem prej bo končano. Obvesti nasprotnika! Obnem pa te prosim za neko uslugo.»

«Govori!»

«Pojdi v prenočišče 'Zvezda' in poišči gospo Leonoro Pelanovo, sporoči ji, da jo jutri ne morem obiskati, kakor sva se dogovorila. Pridem pa nocoj, ako me ne bo odklonila. Pravega vzroka ji, seveda, ne smeš navesti. Pridi mi povedat, katero uro si bo izbrala.»

«Tako je te bom obvestil.»

«Prosim te! Medtem bom napisal nekaj poslovilnih pisem, ker ne vem, kako bo izpadlo. Kakšno orožje je določeno?»

«Samokres.»

«Meni je prav. Krogljo v srce in smrt bo nastopila.» Sedel je po prijateljevem odhodu k pisalni mizi in napisal dolgo pismo, naslovljeno na Narciso, svojo nezvesto zaročenko. Naštel ji je trde očitke za zadnje poslovi-

kakor puščice bodo padali po njegovi smrti na njeno srce, ako bo le še količkaj živo, bo izkrvavelo.

Precej dolgo se je bil zamudil s pisanjem; prav ko ga je zalepil v ovitek, se je vrnil prijatelj, vidno razočaran.

«Ali si že opravil?» se je Emil začudil.

«Nesramnica te je opeharila, se je razburil.

«Kdo?» je osupnil. «Mirko, govori!»

«Tujka, katero si branil na grajskem dvorišču. Lepo se ti je zahvalila.»

«Ni mogoče. Mirko, tega ti ne morem verjeti.»

«Kakor hočeš. Ampak prevarala te je, sleparka, zakaj v 'Zvezdi' se ni nastanila nobena Leonora Pelan, pa tudi ne kakšna druga podobnega imena. Vprašal sem vratarja. Kakor mi je rekel, tako sem ti povedal.»

«Voznik jo je vendar peljal do 'Zvezde', kakor mu je bilo naročeno. Pokliči ga!»

Vnovič je tekel prijatelj na ulico, na označenem kraju je našel voznika, ki ga je povedel s seboj v prijateljevo stanovanje.

«Kam si peljal gospo, za katero sem ti plačal vožnjo do prenočišča v 'Zvezdi'?» ga je vprašal Emil, ko je prišel v sobo.

«Ven iz mesta», se je glasil voznikov odgovor.

«Zakaj?» se je Emil vznemiril.

«Tako je zahtevala.»

«Torej je resnično ubežala...» Plemič je pomignil vozniku, naj odide, na kar se je polastila silna bridkost njegove duše.

«Ne žaluj po neznaniki, ki ni graščakova soproga, ga je prijatelj skušal razvedriti.

Upamo, da bodo šli občinarji tudi vsi tako složno na delo ob graditvi hiše za brizgalno ter da bo prispeval vsak po svoji možnosti tudi za brizgalno samo. Vsak najmanjši dar pripomore do uredničenja.

MOZIRJE. (Smrtna kosa.) Tukaj se je po daljšem hiranju v 75. letu svoje starosti preselil v večnost krojač g. Peter Širko. Doma je bil pri Špilju in je pred 60 leti prišel semkaj s svojo tudi že pokojno sestro Marijo. Pokojnik je bil blagega in dobrega srca ter je vsakomur, kolikor mu je bilo mogoče, rad ustregel. Zato je pa tudi pri vseh tukajšnjih prebivalcih užival največje spoštovanje. Pri svojem skromnem in varčnem življenju si je toliko prihranil, da si je kupil malo zemljišče, na katerem je postavil okusno malo hišico, v kateri je preživel zadnja leta svojega življenja. Njegov pogreb je bil veličasten. Poleg domačih gasilcev so se ga z zastavami udeležili tudi gasilci iz sosedne Rečice, Pobrežja in Nazarja. Udeležili so se pogreba prav številno tudi prebivalci iz bližnje in daljne okolice. Počivaj sladko in mirno, preblagi pokojnik, ki nam boš ostal v hvaležnem in dragem spominu!

VOJNIK. Kolo jugoslovenskih sester v Vojniku bo priredilo v nedeljo 4. marca ob 15. uri v osnovni šoli predavanje o zdravju. Predaval bo g. dr. Vrhovec. Ker je pouk o zdravju vsakomur koristen, vabimo tem potom k obilni udeležbi. — O d b o r.

DRAMLJE PRI CELJU. Tudi Dramelčani smo letos proslavili pusta s silnim navdušenjem. Že teden prej so bila vsem članicam plesnega kluba razposlana vabila, naj se na pustni tork gotovo udeležijo koncerta v «Pohovskem parku». In res! Kmalu po 18. uri so v plesno dvorano prisplesali okusno maskirani pari pod vodstvom gospoda Amenkamna, ki je v znak redkega slavlja imel na glavi zvonikovo špico. Sam g. Dulabirt pravi, da take parade še ne pomni, kajti «blo je vse v žid, mat pa v cokljah». Na odru je igrala, oziroma svirala, staroberaška banda pod vodstvom ge. Mandikukole. Tango in šarlston je v popolni podanosti vodil Trezni Jura, držječ v roki petelinovo taco za dirventštapl. Višek maškerade pa je dosegel Zatranski Janez, ko je z gospodično Vevarco v finih gestah predvajal pestro izmišljen hohbolcar. Onolnoči je vsa pustna garda pod predsedstvom Šlifarjevega Lojzeta odrinila skozi «Pahovski park» v Ameriko! Drugega

dne potem je na pred dvema letoma osnovanem šentiljskem mostu Ekselencia Obarkajon žagal po dolgem babo! Oj, čudo, pol je je padlo v vodo, pol pa pod most.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. V nedeljo dne 4. marca t. l. ob 14. bo odborova seja krajevne organizacije SDS Rečica-Sv. Jedert pri g. Bratomiru Štokavniku v Sv. Jederti. Dnevni red po doposlanih vabilih. Udeležba vsakega odbornika strogo obvezna.

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Odkar vlada v naši občini gerent, so zadele občane velike bridkosti. Če prideš na občino po uradnih poslih, te pošlje mladi tajnik, ki prav nič ne pozna tukajšnjih razmer, do gerenta. Prideš do gerenta, dobiš odgovor, da so njegove uradne ure od 11. do 12. Tako porabiš ves dan, preden kaj opraviš. Do krat pa ne opraviš nič. Roka se ti krči v pest, ko vidiš zanemarjene ceste, kanale zasute, mostove polporušene, Gospodarski interesi davkoplačevalcev so prepuščeni milosti božji. Ako potožiš, dobiš odgovor, da občina nima denarja. Spomini ti uhajajo v preteklost, ko je delegacija odbornikov SDS s svojo požrtvovalnostjo in odločnostjo zmogla, da so se upoštevali interesi davkoplačevalcev, čeprav je bila občinska uprava po pretežni večini v klerikalnih rokah. Za skrajno zanemarjene ceste ni denarja. Vendar ga je za gerenta, ki se je vstavil v proračun celih 9000 dinarjev plače. Treba bo zavzeti odločne korake na merodajnih mestih, da se volitve čimprej razpišejo in da se prične zopet delo v blagor vseh občanov. — D a v k o p l a č e v a l c i.

REČICA PRI LAŠKEM. SLS s svojimi voditelji vred je v Laškem okraju doigrala. V mesecu oktobru 1927. je nekaj klerikalcev sestavilo na ducate zapisnikov, od katerih je po en izvod potoval na ravnateljstvo TPD v Ljubljano, drugi pa na okrožno sodišče v Celje. Naravno je, da je izdal državni pravdnik ukaz, da se mora g. Golob, rudniški nameščenev v Laškem, takoj aretirati, kajti ovadbe so bile tako hude, da so bili voditelji SLS že prepričani, da bo g. Golob več let moral prebiti v kriminalu za svoje grehe, odneseno za one, ki so si jih zamislili ti klerikalci. V izogib nadaljnim spletkam je izdalo državno pravdnništvo povelje za nadaljnje aretacije in tako so zaprli tudi g. Josipa Slugo, bivšega župana občine Sv. Krištof. Jakoba in Ivana Golouha, sina žagarja v Rečici. Ta četvorica se je nahajala šest

tednov v preiskovalnem zaporu, med katerim časom se je vršila obširna preiskava. Zaslišanih je bilo nad 60 prič. Po šesttedenskem zaporu je bil g. Golob zopet izpuščen na svobodo, ker se mu ni nič dokazalo, ter se je sodno postopanje proti g. Golobu ustavilo. Čujejo se glasovi, največ iz klerikalnih vrst, naj se sedaj z onimi ki so to krevico zagrešili, najstrožje obračuna. Tako bo klerikalnih spletk menda konec. G. dr. Godniča prosimo, naj nam zadevo obrazloži. To bi bilo zelo potrebno.

SV. JEDERT-TRNOVO. Na dopis od Sv. Krištofa v zadnji številki našega lista nam sporoča g. Anton Goršek, železničar v pokoju, da ni imel zvez s krajevno organizacijo SDS in da se ji ni ponujal za agitatorja ter da se kot socialist tudi ni odzval zadevnim vabilom.

ŠT. VID PRI GROBELNEM. Dne 2. februarja se je vršil občni zbor tukajšnje krajevne organizacije Samostojne demokratske stranke. Izvolil se je z malimi izpremembami prejšnji odbor. Upamo, da bo novi odbor tudi letos z uspehom deloval ter gledal na morebitne nepravilnosti v naši občini. Na občnem zboru so se vršili stvarni razgovori predvsem o zadevah, ki pridejo v poštev za kmeta in za našo občino. Zahtevalo se je na zboru, naj bodo šolska izpričevala kolkov prsta in da naj v primeru razdelitve občin po novem občinskem zakonu ostane sedež občine v Št. Vidu. Zelo velik promet je na cesti Grobelno-Št. Štefan-Ločnica-Zibika-Pristava. Tu je nujna potreba, da se zgradi nova cesta ter da prevzame zgradbo ceste oblastni odbor ali država. — Velike važnosti za ljudstvo je širjenje priljubljenega lista «Domovine». Potrebno bi bilo, da pride ta list v vsako kmetsko hišo. Dolžnost je, da vsak naš somišljenik pridobi še enega naročnika, ker je za kmeta nad vse poučen list. Bili so še drugi stvarni pogovori ter bo treba še marsikaj ukreniti, sicer bosta kmet in delavec kljub svoji delavnosti popolnoma obubožala. Kje so obljube, ki so jih dajali klerikalci pred volitvami, ko so pravili: «Le nas volite! Mi bomo štiri leta v vladi in bomo mnogo koristili slovenskemu ljudstvu. Denar ne bo več rajšal v Beograd, ostal bo v Sloveniji!». Sedaj ste v vladi, imeli ste možnost v Beogradu, da bi poskrbeli za enakopravnost vseh državljanov. Med ljudstvom obljubijo vse, ko pa pridejo v Beograd, pozabijo na svoje obljube in se veselijo samo še svojih po-

«Ne govori proti dokazom», ga je posvaril.

«Kje so dokazi?» je zanimalo prijatelja.

«Ne smem jih še izdati...»

«Ali tudi meni ne, zaupnemu prijatelju?»

«Nikomur.»

Nastal je trenuten molk. Emil je blodil v duhu za bežečo neznanko, dočim je Mirko zavrgel v mislih vsako verjetnost, da je Leonora žena plemenitega graščaka. Računal je na zmoto ali na trmo svojega tovariša, ki je vztrajal pri smešni trditvi.

«Emil, v dvoboj ne smeš privoliti», mu je prijateljsko odsvetoval.

«Sprejel sem ga z obema rokama», ga je hladno zavrnil.

«Rekli bodo, da se boriš za Narciso, ne pa za tujko, ki te je pustila na cedilu. Prva je poročena, do nje nimaš več oblasti; zakonomstvu je kaznivo. Druga pa te je varala v zahvalo za tvojo dobrosrčnost.»

«Z Narciso nimam več nobenega stika.»

«In vendar si ji pisal», se je Mirko ozrl na mizo, kjer je ležalo pismo, naslovljeno nanjo.

«Star obračun in pa kratko poslovido», je odvrnil Emil in pokrnil pismo s papirjem.

«Ne zameri prijatelju, ki ti želi dobro. Rad bi te obvaroval pogube, v katero nepremišljeno drviš s tem, da se poganjaš za tujko in sramotiš svojo plemsko čast in veljavo.»

«Prijatelj, ti me ne razumeš...»

«Ali se hočeš maščevati tako, da bo Narcisa — mlada soproga — jutri zapuščena vdova? In potem, Emil?»

«Ne žali me z natolcevanjem. Tako daleč še nisem zagazil.»

«Tako te bodo splošno obsodili. Zato pa se izogni obrekovalcem ob pravem času.»

«Tukaj se ne zavedam nobene krivde. Delam, kakor moram delati; kako bo cenil moje delo svet, me ne briga. Nekdo živi, ki vč, da pravilno ravnam, in to mi zadostuje.»

«Prijatelj, daj se pogovoriti.»

«Mirko, nikar me ne nadleguj. Opravi moje naročilo glede dvoboja, obenem te prosim, naj ti smem izročiti ključ od pisalne mize. V predaju bo pripravljenih nekaj pisem, katera odpošlji po moji smrti. Ako pade moj nasprotnik, tedaj mi boš ključ vrnil, kadar jih bom zahteval. Daj mi častno besedo, da ne boš odprl predala prej ko po moji smrti.»

Prijatelj mu je podal desnico v potrdilo, da se bo držal njegovega naročila.

«Eno teh pisem vsebuje dokaz graščakove krivde», mu je Emil potihoma omenil. «Ali si zadovoljen?»

«In ta skrivnost naj bi bila razglašena šele po tvoji smrti?»

«Tako sem ti naročil.»

«Zakaj ga ne ovadiš takoj, da ga pokličejo pred sodbo? Ali hočeš umreti zato, da razkriješ resnico? Zdaj se odloči in reci obtožilno besedo, po smrti ne boš mogel govoriti.»

«Ne morem, tudi pred poroko na grajskem dvorišču nisem hotel izdati... Prisega je sveta in kdor jo prelomi, ni mož-beseda. Ali me razumeš?»

«Nič mi še nisi povedal...»

«Jasneje se ne morem izraziti. Veže me častna obljuba.»

«Vedi, da so predpisi za dvoboj izredno strogi», ga je opozoril Mirko, da bi ga odvrnil od bojevanja.

«Odločilo bo naključje, sreča bo govorela...»

Emil se je poslovil od prijatelja, ki je z bolestinimi občutki odšel iz njegove sobe. Groza ga je obšla na stopnicah; zdelo se mu je, da ga je srečalo nekaj nevidnega — senca smrti.

III.

Narcisa, novo poročena graščakinja na Ležišju, se je zbudila vsa izmučena po nemirnem spanju. Vstala je in odprla okno, da se nadiha čistega jutranjega zraka, zakaj tesnoba, ki jo je čutila pri srcu, jo je hotela zadušiti. Kamor se je prijel, jo je žgala neka tajna bolečina; dozda jo je komaj čutila, v prvi zakonski noči pa se je nenadoma razbolela.

Strašno je moralo biti zbadanje vesti in očitkov, ki so ko puščice sikale v njeno dušo. Odšla je potrta v graščakovo spalnico, da bi odkrila soprogu svojo srčno rano. Vsaj raztresla bi se v njegovi navzočnosti, ako bi mu že svoje prave bolesti ne mogla pokazati.

Kako pa je ostrmela, ko je našla namesto Lamberta svojega očeta z nenavadno resnim obrazom. «Ali se še ni povrnil?» jo je vprašal zamišljen.

«Ne vem, kam naj bi se bil sploh odpravil», mu je odvrnila. «Pa čemu poizveduješ na vse zgodaj?»

slanskih dnevnic, narod pa mora plačevati vedno večje davke. Sedaj imamo dovolj klerikalnih obljub.

PODČETRTEK. Da se v področju naše fare prebivalstvo zanima za politično in gospodarsko življenje, je pokazal občni zbor tukajšnje krajevne organizacije SDS, ki se je vršil v nedeljo dne 19. februarja zvečer. Razen tržanov, ki so se zbora polnoštevilno udeležili, so bili navzoči tudi člani iz občin Imeno in Olimje. Zbor je otvoril predsednik g. Lovro Jurše, pozdravil vse navzoče in podal besedo sreskemu tajniku g. Malgaju. Kot odposlanec oblastne in sreske organizacije je pozdravil g. Malgaj vse navzoče in nato skoro nad eno uro poročal o sedanjem političnem in gospodarskem položaju. Omenil je tudi gospodarski položaj v okrajnih zastopih, kjer so nastavljeni sami gerenti SLS. H koncu je pozival zborovalce, da bodimo ponosni, ker smo člani stranke, ki nima korupcijskega madeža in ki se bori edino za pravico in resnico. Izvoljeni so za poslovno leto 1928.: za predsednika g. Lovro Jurše, za podpredsednika g. Ivan Prebil, za tajnika g. Rado Pregrad, za blagajnika g. Franjo Miloš, za odbornike: gg. Josip Alegro, Jakob Pirš, Franjo Miloš, Fr. Smreker, Ig. Jakopina, Stanko Staroverski in Matevž Sinkovič.

PODSREDA. V nedeljo 19. februarja se je vršil tukaj občni zbor tukajšnje krajevne organizacije SDS v prostorih g. Joška Zupana. Brez posebne reklame se je zbralo lepo število zavednih mož in mladeničev, tako da smo lahko z zborom zadovoljni. Sreski tajnik g. Malgaj je poročal o političnem položaju. Posebno je poudarjal, kako velike važnosti so krajevne organizacije SDS. Po poročilu sreskega tajnika se je izvolil naslednji novi odbor: predsednik g. Alojz Belenšek; podpredsednik g. J. Hribar; tajnik g. Maks Kos; blagajnik g. Franc Planinc; odborniki: gg. Anton Potočnik, Ernest Bezenšek, Gregor Bezenšek, Slavko Zalokar, Jože Zupan, Franjo Levstik, Avgust Presker in Leopold Presker.

SV. ANA V SLOVENSKIH GORICAH. V nedeljo 26. februarja je imela tukajšnja organizacija SDS prav lepo uspeli občni zbor pod predsedstvom posestnika g. Petra Geisslerja. Občni zbor so posetili tudi gg. poslanec dr. Pivko, dr. Gorišek in Skala. Poslanec dr. Pivko je obrazložil ves političen položaj v Beogradu, o združitvi SDS in radičevcev v enotni klub KDK. Zborovalci po-

zdravljajo ta ukrep za skupno delo in zahtevajo nadaljevanje borbe za znižanje davkov in zboljšanje gospodarstva. Dr. Gorišek je razpravljal o gospodarstvu našega okraja, o podjetnosti in napredku ter o demagoškem delu SLS, ki se poslužuje tudi nelepih sredstev za povečanje svoje moči. Gosp. Skala je vzpodbujal članstvo, naj se pridno udeleži in posluša knjig Javne ljudske knjižnice, ki prav lepo uspeva. Le potom knjig in časopisja spoznava ljudstvo svet. Izvoljen je bil soglasno stari odbor. Med članstvom se je izrazila želja po številnejših sestankih s predavanji. — Nato se je vršil občni zbor Javne ljudske knjižnice, ki je bila v preteklem letu ustanovljena in ima že danes nad 160 knjig ter je imela že čez 300 izposojil. To dejstvo kaže, kako potrebna je bila taka knjižnica. Izvoljen je bil stari odbor. — V «Slovenskem Gospodarju» se neki dopisnik zaletava v našo organizacijo SDS in pa njenega predsednika. Vsi naši pristaši in predsednik so že dolgo časa prepričani o neuspelih klerikalcev v našem okraju glede cest, carine, novih oblastnih davkov, prostega lova itd. Zato je bolje, da dopisnik ne dela večjega «blata», sicer ne bo mogoče zlezti iz njega. Dejanja govore dovolj. Naša organizacija rase od dne do dne po mirnih pristaših saj je dolgoletno prazno in demagoško delo SLS pokazalo svoje ničeve uspehe baš v zadnjem času, ko je zlezla ta stranka v naročje radikalov. V silo slon muhe žre, zato pa je tudi to pribežališče dobro zanje.

SV. ANTON V SLOVENSKIH GORICAH. Pri nas je bil ponovno izvoljen za župana napredni posestnik g. Alojz Šafarič, in sicer soglasno z vsemi 7 glasovi. Tekom enega meseca so se nasprotniki medsebojno sporazumeli ter mu svoje glasove oddali. — Dne 19. februarja je bila tukaj poroka bivšega župana Jerneja Zimiča, v starosti 41 let in neveste Frančiške Sodec, 20 let. Želimo obilo sreče!

SREDIŠČE OB DRAVI. (Dve zlati poroki.) Zadnje dni smo slavili pri nas dve zlati poroki, in sicer sta stopila v župni cerkvi pred oltar k zlati poroki Franc Modrinjak in Terezija, rojena Polančeva. Ženin je star 79, nevesta pa 83 let. Teden dni kesneje pa sta obhajala zlato poroko Ivan Bratuša in njegova žena Marija, rojena Dečkova. Pri obeh je imel zlatomašnik župnik g. Cajnkar lep nagovor na jubilate. Vsi štirje zlatoporočenci so za svoja leta še dovolj

krepki in zdravi. Obema zlatoporočenima paroma kličemo: Še mnogo zadovoljnih let!

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Kakor povsod smo tudi mi pokopali pusta z vsemi častmi kljub temu, da so se nam zlomile ojnice pri vozu, na katerem smo ga peljali. Vsaka vas je imela vedro, to je sodček s 50 do 100 litri vina, katerega od večera do jutra izprazni 15 do 20 ljudi. Tudi rojstna vas dr. Korošca je pila svoj tradicionalen «štrjak». Njega je zastopal njegov svak, ki je bil zelo hud in se je zelo postavil, dasi Tone še ni bil notranji minister. Naš g. župnik prepoveduje čitanje «Jutra» in «Domovine». Pravi, da je dobil za to odlok iz Maribora. To bomo kmalu videli.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Za nas Jurjevčane je Mala Nedelja zelo privlačna. Tja je hitela na pustni torek vsa naša mladina. Popoldne jezdec, ki na pustni torek ne znajo drugam poti, zvečer pa maske. Jezdec so se pri belem dnevu porazgubili pri Mali Nedelji, a maskam, ki so se peljale tja na ples, se je strla na poti proti domu os in so dve uri zmrzovale na cesti. A to vse ne prestraši Jurjevčanov. Ko bo prvič spet pri Mali Nedelji zahreščala harmonika, bo jurjevška mladina zopet rajala tam.

MALA NEDELJA. Ob priliki desetletnice konca svetovne vojne nas kliče dolžnost, da se spomnimo znancev, prijateljev in vseh naših dragih, ki so padli na bojnih poljanah in umrli po bolnicah. Narodno kulturno društvo bo priredilo v nedeljo 11. marca ob pol 4. uri v Društvenem domu spominsko proslavo v svetovni vojni padlih junakov. Na sporedu bo: petje moškega in mešana zbor. Slavnostni govor ter igra «Orkan», dramska slika iz svetovne vojne, ki nam predstavlja: slovo od doma ob času mobilizacije leta 1914., življenje na domu in trpljenje v strelskem jarku. Sodelovalo bo Godbeno društvo. Slavnost bo ob vsakem vremenu in samo enkrat. Zato priporočamo vsem, da si preskrbijo vstopnice v predprodaji pri društvenikih in v trgovinah. Vabijo se vsi sorodniki in svojci padlih ter drugo cenoeno občinstvo od blizu in od daleč k obilni udeležbi. Pridite, da skupno proslavimo vojne žrtve! Slavnost Vam bo ostala gotovo v najlepšem spominu!

Priporočajte in širite „Domovino“!

«Zato, ker...» Grof Tulipan je zakašljal, nekje v grlu mu je obtičala beseda.

«No, zakaj, papaček?»

«Zato, ker bi se mu znalo pripetiti, da ne bo mogel priti sam, marveč...»

«Kako pa misliš?» je rahlo vzdrltela.

«Tako, da bodo prinesli ranjenega ali morda celo...»

«Mrtvega?» je hladno dostavila. «Kaj naj bi ga neki doletelo?»

«Ob solnčnem vzhodu je bil dvoboj... Nekdo je moral ostati na borišču.»

«In borilca?» jo je spreletela groza.

«Lambert, tvoj mož, Evgen in Karel bosta za pričo...»

«In drugi?» je potihoma vprašala.

«Emil!» Tulipan se je ugriznil v ustnico in skrčil pesti. «Zavzel se je za vlačugo, ki je oskrunila dan tvoje poroke... Danes je prejel plačilo. Ako je slučajno padel Lambert, ga bosta napadla moja sinova in umorila.»

«Zakaj se vendar vtikata brata v to zadevo?»

«Kdor žali graščaka, se zameri meni in naši hiši. Naša rodovina ne prenese sramote ter se kruto maščuje. Ako ju je doletela nesreča, kar se seveda ni zgodilo, tedaj bom udaril jaz in kaznoval njegovo ošabnost. Moja bojevitost me žene ven na borišče, prišel sem po slovo, Narcisa.»

«Oče, ne hodi», ga je prišla za mrzlo desnico. «Nekaj mi pravi, da se je že odločilo.»

«Pojdem», je ostal pri sklepu. «Radoveden sem, kakšen je izid in če bo treba, bom branil čast naše hiše. Z Bogom, Narcisa!»

Pritegnil jo je na prsi ter ji poljubil čelo. Poslušno mu je sklonila glavo, vendar pa v srcu ni čutila prave otroške ljubezni, kakršno čuti ljubeča hčerka do svojega očeta. Grof je občutil njeno hladnost, neprijeten mrz ga je spreletel po vsem telesu.

Odšel je s pritajenim vzdihom, kolena so se mu šibila, njegovo čelo se je stemnilo in nagubančilo. Zunaj se je smehljalo vzhajajoče jutranje solnce, v biserni rosi so se lesketale cvetlice in živahni krilatci so drobili po drevju jutranje slivospeve.

V razkošni grajski dvorani je ostala Narcisa, boreča se s svojimi solzami. Obupno je vila roke in vzdihovala. Utrujena od žalosti se je vrgla na posteljo in zarila svoj obraz v blazino. Tako je prebila nekaj časa v tihi bolečini.

Predramile so jo znane stopinje. Kakor iz sanj je planila pokonci, komaj je verovala lastnemu pogledu.

«Ti si prišel?» je vztrepetala.

«Jaz», ji je hladno odvrnil.

«In on?» je hlastno dostavila.

«Ali že veš?» se je začudil.

«Vse», je poudarila. «Kaj se mu je pripetilo?»

«Prejel sem zadoščenje.» Trd in hladen je bil njegov odgovor, besede so mu zvenele zmagoslavno.

«Umoril si ga?» je kriknila bolestno.

«Ni ga škoda», jo je zavrnil ter jo je tolažljivo prijel za roko.

«Najplemenitejšega človeka si umoril. Pusti me», se mu je iztrgala z zaničljivim pogledom ter ga je pahnila od sebe.

«Narcisa, kaj počenjaš?» jo je opozoril. Hipoma mu je ozelenelo lice, zobje so mu sklepetala od jeze.

«Vem, kaj počenjam», je pogumno obstala. «Njegova sem bila — to si vedel, ko si kupil moje telo, dočim mi je duša ostala čista in nedotaknjena v tvoji bližini...»

«Nesramnica!» je porastel in dvignil roko, da bi jo udaril.

«Miruj!» mu je zapovedala. «Sicer bom poklicala ljudi, da bodo priča najinemu obračunu.»

Graščak se je ustrašil. Beseda, ki mu je silila v odgovor, je bila jecljajoča in nerazumljiva.

«Ni ti zadostovalo, da sem se žrtvovala», mu je budila otrplo vest. «Prelomiti sem morala prisego, poteptati čast, svoj srečo in bodočnost. In ti veš, zakaj sem to storila!»

«Dano ti je bilo na izbiri», jo je spomnil in povetil glavo.

«Privolila sem zaradi očeta in zavoljo bratov. Slabe gospodarske razmere so nas postavile na rob propada. Ti si nam priskočil na pomoč, za obresti pa si zahteval mene — in mi smo te potrebovali.»

«Dobrota je sirota», jo je pičil v skelečo rano.

«Zaradi očeta sem pristala na tvojo zahtevo. Zagrozil mi je s samomorom, čim mu zarubijo imovino. Vedela sem, da ne more prenesti tolike sramote, ki je bila neizogibna, zakaj dolgovi so rastle. Dan za dnem so se oglašali novi upniki in tako sem se odločila.»

«Pogoje ste sprejeli z odprtimi rokami, silil te nisem, Narcisa.» (Dalje prih.)

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

NEVARNOST ZMRZLINA PRI ZIMSKI STRNI.

Zima brez snega je zmeraj nevarna za zimsko žito. Če zemlja čez noč zmrzuje po dnevu se pa otaja, nastaja škoda za žito. In to se pri letošnjem vremenu godi. Najbolj v nevarnosti je žito na bolj rahli zemlji (publici), če je mokra, ker jo srez v tem položaju (zmrzlin) lahko privzdiguje. Voda, ki v zemlji zmrzne, se napne in vzdigne. S tem se dvignejo tudi korenine. Ko se zmrzla zemlja na solncu otaja, se prst zopet usede, korenine pa ostanejo razkrite. S ponovnim zmrzavanjem in tajanjem se korenine tako narujejo in tako razgalijo, da vsled tega rastline lahko poginejo, če jim ne pomagamo. Žito je posezlo, taka je končna sodba naših kmetovalcev.

V takih letih, kadar ni snega in nam zemlja ponoči zmrzuje, čez dan se pa odtaja, je treba žitno polje pregledati, če ni trpelo škode. Če vidimo, da so žitne rastline privzdignjene in da so zgornji deli korenin razgaljeni, potem je treba take ajve o prvi ugodni priliki obdelati z njivskim valjarjem, da pritisnemo rastline nazaj na zemljo. To delo je izvršiti, kakor hitro se je zemlja toliko osušila, da se ne prijema valjarja. V nasprotnem slučaju bi se delala prevelika škoda.

Z valjarjem pritisnemo rastline na zemljo, da se zopet vkoreninijo. Razen z valjarjem je v takih letih dobro, da pomagamo mladi strni tudi z gnojenjem in sicer z gnojico ali pa s čilskim solitrom. Čilski soliter deluje slično kakor gnojica, po kateri nam slaba strni na novo oživi in se lepo obraste. Ker nam gnojnice vobče primanjkuje zaradi pomanjkanja gnojničnih jam, smo navezani na porabo čilskega solitra. Na oral računamo 75 do 100 kg čilskega solitra.

NE PUŠČAJMO SADNEGA DREVJA V NEMAR!

Sedaj je zadnji čas, da se pobrigamo za sadno drevje. Predvsem je potrebno, da ga očistimo in da iztrebimo vse pregoste in suhe veje. Sadno cvetje in plodovi potrebujejo med vejami svetlobe, zraka in toplote, da se lahko razvijajo in

da nam sad lahko dobro dozori. V goščavi, senci in stiski je ves ta razvoj otežkočen in pomanjkljiv. Veliko cvetja in plodu nam tudi prezgodaj odpade. Veje, ki stoje preblizu, ki se druga na drugo naslanjajo in križajo, naj se odstranijo. Ravno tako pa tudi vsi nepotrebni divji poganjki ali roparji na debelejših vejah, ker odjedajo moč ostalim vejam in poganjkom, ki so rodovitni. Tudi spodnje veje, ki preveč nizdol vise, je odstraniti, ker delajo napatje in ovirajo delo pod drevesom. Odstraniti je seveda tudi poganjke iz debela in iz tal.

Tako otrebljena drevesa je treba očistiti tudi od mahu in lišaja. Drevo imaj gladko kožo, saj po vejah. Gladka koža je izraz zdravja in dobrega počutka. Po ugodnih legah in ob skrbni strežbi imajo drevesa navadno gladko kožo, po mlajših debelih in po vejah. Mah in lišaj nam vsak po svoje zajedata drevje. Mah se nabira najraje v kotih in med debelom in vejami in na starejši koži, kjer se nabira vlaga, lišaj pa napada tudi najtanjše vejice, da jih duši in zatira, slično kakor lišaj pri živalih in človeku. Mah in lišaj nudita pa tudi obilo prilike za mrčesna skrivališča in ju je treba tudi zaradi tega pregnati.

Drevje je treba pa tudi sicer očistiti od mrčesne zalege, ki se nahaja in zareja po vejah in na debelu, kakor so n. pr. listne uši, kaparji, krvave uši itd. Proti vsem tem škodljivcem se najbolj zavarujemo, če škropimo drevje z arborinom, ki je danes priznано sredstvo proti mrčesni zalegi. Dosedanje izkušnje, ki jih imamo s tem sredstvom, nam zagotavljajo najugodnejši uspeh pri zatiranju škodljivcev na sadnem drevju. Arborin ni nič drugega kakor izboljšan drevesni karbolin, ki je za te namene nalašč prirejen. Za škropljenje vzamemo pri jabolkih in hruškah na 10 litrov vode 1 kg arborina, pri češpljah pa že na 7 do 8 litrov vode. S tem škropljenjem pa ni nič več odlašati, ker mora biti dovršeno, preden začne drevje poganjati. Po takem škropljenju se drevje popravi kakor bi se pomladilo. Drevje postane bolj rastno in bolj rodovito.

POSKUSIMO S PRIDELOVANJEM SEMENSKE LUCERNE.

Seme lucerne je drago. 1 kilogram francoske lucerne stane 42 dinarjev. Laška lucerna je cenejša, stane 1 kg danes 33 dinarjev, zato je pa

tudi manj trpežna, kakor se splošno sliši. Pod imenom laške lucerne se danes prodaja tudi južnoafriška lucerna. Banaška lucerna je nekoliko dražja in stane 35 Din kilogram. Vredno je delati primerjalne poskuse s temi vrstami lucerne, da se prepričamo o vrednosti ene in druge vrste na naše kraje. Opozarjamo zaradi tega na tozadeve razglas Kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Ljubljani, ki je bil objavljen v zadnjem «Kmetovalcu». Opozarjamo pa tudi na to, da bi bilo vredno delati poskuse s pridelovanjem semenske lucerne sploh. Vsako leto izdamo lepe tisočake za seme lucerne, nazadnje pa se pritožujemo, kakor pri laški lucerni, da ni trpežna in da traja komaj dve leti. Koliko denarja bi lahko ostalo doma, če bi se tega bolj zavedali in če bi potrebno seme doma pridelovali! Če pridelujemo doma seme domače (štajerske) detelje, lahko bi po pripravih krajih poskusili tudi s pridelovanjem semena lucerne.

Lucerna je bolj občutljiva kakor domača detelja in potrebuje več toplote in ugodnejše lege. Pripravi so zanjo le kraji z rodovito zemljo in vinskimi podnebjem. S pridelovanjem njenega semena je delati tedaj poskuse le po vinskih krajih z ugodno zemljo in lego. Kar nam po takih krajih hodi na pot, bi bila le premajhna zemljiška posest, ki je v rokah našega kmetovalca. Najlaže bi začeli s temi poskusi večji posestniki. Sicer se da pa tudi na malih posestvih vsaj posamezne male poskuse izvajati.

V ta namen ni treba drugega, kakor na starejši lucerni pustiti del druge košnje za seme, tako kakor delamo pri domači detelji. Prvo košnjo je škoda puščati. Od druge košnje nam tudi seme bolje dozori, kar je važno, razen tega nam manj krme odpade. Namesto druge in tretje košnje dobimo pridelek semena in deteljno slamo, ki je bolj tečna kakor žitna slama. Na en hektar se računa pridelek na povprek 500 kg semena. Vzemimo, da bi ga letos oddali po 30 Din za kilogram, bi to zneslo na 1 ha 15.000 Din, kar je lep kosmat dohodek. Na enem merniku posetve bi to znašalo lep dohodek 1500 Din. Razen tega dobimo še košnjo zrele lucerne, ki nam zaleže malo manj kakor tretja košnja lucerne. Pripomniti je, da je treba semenski lucerni gnojiti, če napravimo ta poskus.

Med iskalci zlata na skrajnem severu

Po spominih M. Muca napisal I. Albreht.

V tem prijaznem in priljudnem mestu sem torej živel ob polomu Kolčakove vlade. Imel sem lepo urejeno krojaško delavnico za damsko in gospodsko modo in tudi vedno dovolj dela. Zlasti mnogo je bilo naročil za kožuhovino; kajti tam imajo premožnejši ljudje vsi zelo mnogo kožuhovine, ki je zelo dragocena. Saj stane n. pr. koža črnobure lisice, ki ima črno dlako na koncih ognjeno-rdečkasto, do 200 dolarjev, ako je pa par lepil, pa celo po 500 dolarjev.

Kljub temu me je začela tedaj, ko je bilo na vse strani vse zaprto, mučiti misel, kakor da nisem več svoboden. Bolj ko kdaj prej me je žgala želja po vrnitvi v domovino, ko pa sem uvidel, da s tem za enkrat ni nič, hrepenenje po čem izrednem, po spremembi, razgibanju in premoženju. Kajti spoznal sem bil že dovolj temeljito, da velja širom naše zemlje isto pravilo: «Denar, sveta vladar!» No, pozneje sem občutil prav globoko tudi bridkosti bogastva...

2.

Ali pojdemo?

«No, Martin Josipovič, ali pojdemo?» me nagovori nekoč Vasilij Grbonov in se mi zadovoljno smeje, češ: «Ali boš ždel vekomaj pri šivanki?»

«Kaj pravi Jakob Jakobovič?»

«On?» se smeje Grbonov. «On, večni lovec! In ti še vprašaš? Čudak si, Martin Josipovič!»

Pila sva čaj, pokušala vodko in pridno kadila cigarete.

«Daleč je in nevarno tudi, sem pomišljal. In vidiš, ljubi moj Vasilij Nikifrovič, jaz imam tam daleč, daleč na jugu dom, svoj dom. Kri moje krvi, moje malo dete, ki ne bi nikdar poznalo očeta, ako me zaloti zlo tam kje v Aldanu...»

«Ne budali, Martin Josipovič! Kakšno zlo?» mi vlija pogum Grbonov. «Zlo je vojna in lakota in kuga, ne pa — zlato! A, Martin Josipovič, kaj praviš?»

Tedaj pride k nama še Jakob Rungain. «Pozdravljena, tovariša, ali sta že pripravljena? Čas se bliža.»

Grbonov se poredno namrdne:

«Martin Josipovič okleva. Kaj hočeš, brat, ko pravi, da je priklenjen na jug.»

«S čim?»

«Oh, pomisli,» šaljivo resno povzame Grbonov, «žena ga veže, žena in malo dete! Strašne vezi!»

Znal je izreči to s tako ginljivo milim podarkom, da smo vsi hkrati bušili v smeh. Tudi jaz sem se smejal, sam sebi sem se moral smejeti.

Potlej smo se pomenkovali o podrobnostih. Oba, Grbonov in Rungain, sta že bila med iskalci zlata in sta mi slikala takle pohod v čim najprijetnejših barvah. Njuno govorjenje je bilo tako zapeljivo mamljivo, da se nazadnje nisem mogel več premagovati. Želji po denarju se je pridružila še rado-

vednost, a obe je krepko podpiral moški moj ponos, ki sta ga znala prijatelja prav krepko vzbuditi in podžigati. Tako smo se jeli dogovarjati čisto natanko o celotnem načrtu.

Z nekšno čudno nervoznostjo sem se lotil priprav. Tajinstvena radost, da bom spoznal nekaj popolnoma novega in nenavadnega, se je prepletala z občutjem tiste mrke negotovosti, ki človeka po vsej pravici razjeda, ko se odpravlja na tako pot.

In kakor fata morgana v puščavi je vstala pred menoj toplo vabeča slika doma tam na daljnem jugu.

«O rodni dom, o hiše očetove streha ti,» sem vzdihnil s pesnikom, «Bog sam vedi, ali te bom videl še kdaj?!»

In tako mi je bilo pri srcu čisto tiste dni pred odhodom, da bi se bil razjokal liki otrok

3.

Nekoliko razgleda.

Preden povabim prijaznega čitatelja, da gre z menoj med srečne ali nesrečne iskalce zlata, naj mi dovoli nekoliko razgleda po teh krajih.

Kakšna je pokrajina tod? Razsežna ravan, tu, tam hribovje, da jo morda označim še najboljše, ako jo nazovem valovito planoto.

Voda je mnogo. Omenim naj samo reki Zejo in Aldan. Ob prvi leži mesto enakega imena, po drugi pa se imenuje celo velika pokrajina. Obe reki imata veliko večjih in manjših pritokov.

Tla so v nižavah po nekod izrazito močvirnata. Sicer pa je tudi mnogo lepih polj in

Tedenski tržni pregled

ZITO. Zopet mirnejše in stalnejše cene. Na ljubljanski blagovni borzi so bile 28. februarja naslednje cene za 100 kg (postavljeno na slovensko postajo): pšenica: baška 392:50 do 395 Din; turščica: baška 295 do 297:50 Din; moka «0»: 530 do 535 Din.

ZIVINA: Priličen izvoz v inozemstvo. Cene se drže. Na mariborskem sejmu 28. februarja so bile za kilogram žive teže naslednje cene: debeli voli 8 do 8:50 Din, poldebili 7:50 do 8 Din, plemenski 7:25 do 7:50 Din, bik 5:50 do 8 Din, klavne krave, debele 7 do 7:50 Din, plemenske 5:50 do 6 Din, za klobasarje 4 do 4:75 Din, molzne 5 do 6:50 Din, mlada živina 7:25 do 8 Din.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo zadnje dni v valutah:

1 ameriški dolar za 56:20 do 56:40 Din;
100 češkoslovaških kron za 167:85 do 168:65 dinarja;
dne 28. februarja v devizah:
100 avstrijskih šilingov za 799:85 do 803:85 dinarja;
100 nemških mark za 13:57 do 13:60 Din;
100 madžarskih pengov za 992:92 do 995:92 dinarja;
100 italijanskih lir za 300:20 do 302:20 Din;
1 ameriški dolar za 56:75 do 56:95 Din;
100 francoskih frankov za 222:52 do 224:82 Din;
100 češkoslovaških kron za 168:17 do 168:97 dinarja

sejmi

2. marca: Imeno (svinjski sejem).
3. marca: Vransko, Oplotnica, Koprivnica.
4. marca: Petrovče.
5. marca: Poljčane, Ormož.
6. marca: Crnomelj, Sv. Peter pod Svetimi gorami.
8. marca: Sodražica, Velika Loka, Ljutomer (za živino in blago), Pilštanj.
10. marca: Kapele pri Brežicah, Raka, Dol pri Laškem, Smuka, Sv. Jurij ob Taboru, Nedišče, Hodoš, Vuhred, Kostivnica.

Kratke vesti

— **Kožni sejem v Ljubljani** na velesejmu se bo ponovil 20. marca. Interesenti naj pošljejo na naslov «Divja koža», Ljubljana, kože vseh vrst divjačine, dobro sušene in neustrojene, do 15. marca.

— **Strokovna razstava gostilničarske, hotelske in kavarnarske obrti**, ki bo priključena letošnjemu ljubljanskemu velesejmu (od 2. do 11. junija), bo imela dva oddelka. V prvem bodo razstavile tvrdke z najrazličnejšimi proizvodi, ki jih rabi ta stroka. V drugem delu pa bo nameščen tujskoprometni oddelek, v katerem sodelujejo hotelska podjetja, letovišča, zdravilišča itd. Vsa pojasnila daje urad velesejma v Ljubljani.

— **Licenciranje bikov v mariborski oblasti.** V času od marca do srede maja bo toletno licenciranje bikov po vseh okrajih mariborske oblasti. Ker je licenciranje bikov najvažnejši oblastveni posel na polju povzdige živinoreje, je treba zanj zainteresirati tudi širšo javnost. Namen licenciranja je naslednji: Iz celotnega števila bikov se odberejo oni, ki po zunanosti in po izvoru povsem odgovarjajo namenu zboljšanja govedoreje. Samo lastniki teh bikov dobijo dopustnico in s tem dovoljenje, da jih smejo uporabljati za splasne plemenske svrhe proti primerni odškodnini. Pripuščanje nelicenciranih bikov je prepovedano in se kaznuje z denarno globo od 10 d. 250 Din. Zato je potrebno, da prižene vsakdo svojega nad 1 leto starega bika v pregled in morebitno licenciranje. Da se olajša onim požrtvovalnim kmetovalcem, ki imajo dobre plemenske bika, za obče blagostanje prevzeto breme, so določene denarne nagrade. Ob priliki licenciranja bo povsod tudi kratko strokovno predavanje o smernicah za povzdigo živinoreje. Naj se zanimajo za to prireditelj tudi oni gospodarji, ki sami nimajo bika. Največje važnosti je licenciranje bikov tudi za vsa občinska predstojništva. Med glavne naloge občin spada tudi skrb za zadostno število licenciranih bikov. Štajerski govedorejski zakon od 17. aprila 1896. določa v tem oziru naslednje: «Ako ne zadostuje v občini število spuščalnih bikov, katere imajo zasebniki v splošno uporabo, je dolžna občina skrbeti za nabavo in vzdrževanje še potrebnih bikov.» Ker se bo v tem pogledu strogo postopalo, bodo imele občine velike izdatke, h katerim pridejo še stroški za naknadno licenciranje takih občinskih bikov. Zato naj pri-

dobi vsaka občina čimveč zasebnikov za držanje bikov, katerih je treba na vsakih 80 do 100 krav najmanj po enega. Licenciranje se bodo vršila po gotovem sporedu, ki se bo objavil po vseh občinah.

Sirarski sestanek na Jesenicah

V nedeljo 19. februarja je sklicala Kmetijska družba za Slovenijo na Jesenice sirarski sestanek, ki je razpravljaval o merah za odpravo krize v sirarstvu. Sestanek je otvoril družbeni ravnatelj inž. L. a. h., pozneje pa ga je vodil predsednik gosp. Ivo S. a. n. c. i. n. Na to zborovanje je poslalo 22 mlekarstvih in sirarskih zadrug svoje delegate. Razen tega so bili zastopani tudi veliki župan ljubljanske oblasti po oblastnem kmetijskem referentu Černetu sresko poglavarstvo v Radovljici po sreskem ekonomu Guštiču, ljubljanski oblastni odbor po inž. Avsecu, Zbornica za trgovino, obrt in industrijo po tajniku dr. Pretnarju, Zveza slovenskih zadrug po ravnatelju Trčku, Zadruga zveza po ravnatelju dr. Basaju. Osrednje mlekarne po Franu Černetu, mlekaršna šola v Škofiji Loki po inž. Šabcu in drugi.

Gosp. inž. Šabec, ravnatelj mlekaršne šole v Škofiji Loki, je podal kratek pregled vzrokov današnje sirarske krize in pogojev za njeno omejitve. Kriza je nastala zaradi nadprodukcije mлека doma in v inozemstvu. Zaradi tega je izostal izvoz mлека in mlečnih izdelkov. Na inozemski trg ne moremo z našim blagom, ker je predrago. Tudi kvaliteta ne odgovarja inozemcem. Potrebna je najprej koncentracija mlečne trgovine, izboljšanje kakovosti sira in masla, povzdiga konsumna mлека in mlečnih izdelkov v državi ter zakonita omejitev krošnjačenja s temi izdelki.

Večji del obravnave na sestanku je zavzelo vprašanje osredotočenja trgovine s sirom. Trgovinsko stran tega vprašanja je temeljito obdelal ravnatelj gospod Obersne, ki je predvsem poudarjal desorganizacijo pri vnovčenju sira, naše višje cene nasproti inozemstvu ter manj zadovoljivo kakovost našega izdelka. Priporočal je centralizacijo sirne trgovine tako v notranjosti kakor tudi pri izvozu. Ustancviti bi bilo prodajno zadrugo, ki bi naj delovala samo proti proviziji, ne pa na lasten račun. Taka poslovalnica bi naj bila v Ljubljani ter bi posredovala prodajo sira ali samostojno ali naslonjena na kako že obstoječo korporacijo. Razen tega bi bilo še ustanoviti poseben fond za pospeševanje izvoza sira. Danes imamo v Sloveniji okrog 20 vagonov sira, ki leži pri sirarskih zadrugah in čaka kupca.

Organizatorično stran centralizacije sirne trgovine je obravnaval ravnatelj g. Trček, ki je poudarjal tudi potrebo po centralizaciji produkcije. Naše male mlekarne in sirarne delujejo z visoko režijo, ki izdatno podraži blago in zmanjša njegovo vrednost. Pri predelanju do 500 litrov mлека ima mlekarina 15 do 20 odstotkov režijskih stroškov, kar znatno vpliva na ceno mлека, ki jo mlekarne plačujejo udom. Okrog

še več gozdov. Po gozdih prevladuje iglasto drevje. Drugod so tla zopet močno peščena.

Podnebje je izrazito celinsko: v zimskem času vlada silno hud mraz, v poletnem pa neznosna vročina. Zima traja osem mesecev, od septembra do maja, a mraz doseže v tem času 30 do 40 stopinj Celzija. Pomladi in jeseni v našem zmislu prav za prav ni. Prehod iz najhujšega mraza v najhujšo vročino se izvrši zelo hitro in obratno tudi.

Prebivalci so v južnejših predelih poljedelci. Pridelujejo zlasti pšenico in oves, rž ter nekaj malaga prosa in ječmena. V ostalem goje iste poljske sadeže kakor pri nas. Neprijetno pa pogreša v teh krajih naš človek sadnih vrto: kajti sadje tu ne uspeva.

Čim više gremo proti severu, tem bolj gineva poljedelstvo. Tla postajajo pusta, preastla z raznim grmičjem in mahovi, pokrajina enolična, a prebivalci se že ne pečajo več s poljedelstvom, ampak samo še z živinorejo. Imajo govedo, konje, ovce in nekaj malaga koz. Polagoma izgine tudi to. Na mesto goveda vstopi pri človeku v službo jelen, njemu sorodni sahat in pa pes.

Vsi prebivalci teh krajev so obenem dobri lovci; kajti divjačina je tu v izobilju.

V velikih množinah domujejo tudi volkovi, ki so zlasti v hudem zimskem času težka nadloga tako za ljudi kakor tudi za živali. Žive v tropah in napadajo, kar dosežejo.

Pogosti so tudi medvede, ki se od našega rjavega medveda, kakršen se klasi po Bosni in zajde včasih tudi v kočevske gozdove, razlikujejo po dokaj temnejši barvi, ki je tako temnorjava, da skoraj prehaja v črno.

Enako je stalen prebivalec tukajšnjih gozdov divji prašič.

Poleg teh je mnogo lisic, zajcev, jazbecov in razne druge živali. Zajcev nihče ne lovi, ker jih tod ne jedo.

Ob Amurski železnici se včasih pojavi celo tiger, ki zajde semkaj iz Mongolije. Love ga tako, da mu nastavijo puške na pot, kjer odkrijejo njegovo sled.

Prav zanimiv primer mi je znan iz Kuldura. Sinček nekega kmeta je šel zvečer po krave (pastirjev namreč tod nimajo in se živina pase sama). Kakor sploh nihče ne gre na pot brez puške, je tudi dečko imel puško se seboj. Gre, gre, kar opazi, da se v dalji pred njim dvigata in nižata dve lučki. Izprva ga prevzame strah in hoče zbežati, potem se pa le opogumi in nameri s puško proti čudnemu pojavu. Lučki se bolj in bolj urno dvigata in nižata in prihajata vedno bliže. Tečaj dečko sproži in zbeži, a za seboj čuje, kako je nekaj s hruščem lopnilo po tleh. Doma deček hlastno pripoveduje, kaj je doživel na planem. Zjutraj se domači odpravijo in preiščejo okolico v tisto smer. Kmalu se jim pojasni dečkova skrivnost. Na paši najdejo namreč ustreljenega tigra, ki ga je dečkov strel pogodil v oko. Malo dalje ležita dve razmesarjeni kravi, žrtvi krvoločne mačje zveri. Vendar so taki primeri zelo redki.

Najbolj love ljudje ono divjačino, ki jim koristi s svojo kožo, bodisi da jo rabijo za dom, bodisi da jo prodajo. Sem spadajo lisice, kune, vidre, bobri, veverice itd. To je tudi velik, skoro glavni, ponekod pa uprav edini dohodek prebivalstva. Kajti kožuovina ima

zelo visoko ceno, kakor sem že omenil prej.

Mimo vse te divjačine je tudi precej divjih koz in mnogo raznih severnih ptic.

Prebivalci so po južnih, bolj naseljenih predelih večinoma Rusi, samo prav na jugu so pomešani Kitajci vmes. V neznatnih množinah pa so seveda zastopane tudi vse narodnosti, kakor sem jih omenil pri ogledovanju Blagoveščenska. Više proti severu ruski živeli pojenjuje in stopajo na njegovo mesto Račoni, Burjati in Jakuti, ki so še vsi nomadi, lovci brez stalnih bivališč.

Rusi zelo ljubijo snago. Njihove domove si ogledamo natančneje pozneje, ko pridemo v mesto Zeja.

Po veri so pravoslavni, a poleg njih živi še cela vrsta raznih sekt, kakor: malakani, baptisti, duhoborci, staroverci in skopci.

Izmed sekt številčno najmočnejši so malakani. Naselili so se pripadniki te sekte semkaj iz evropske Rusije, izpod Urala, kjer jih je carska vlada preganjala in zatirala.

Ločijo se od pravoslavnih v toliko, da ne priznajo krsta in ne križa. Kristusa namreč ne smatrajo za Boga, ampak za božjega preroka. Seveda potem tudi Marije ne časte kot mater božjo. Svoje cerkve imenujejo «molebne» (molišnice). To so čiste preprosta, zidana ali pa tudi lesená poslopja, ki nimajo ne zvonikov ne zvonov, brez križa, brez slik in brez oltarjev. Taka molilnica obstoji iz ene same velike dvorane, kjer so postavljene klopi za vernike. Spredaj je mesto oltarja oder — kakor pri nas po šolah —, a na odru miza in stol. To je prostor za njihovega duhovnika-propovednika. (Dalje prihodnjič.)

70 odstotkov mlekar in zadrug v Sloveniji dobiva premalo mleka, da bi moglo z dobičkom siriti. Zaradi tega je nujno potrebno, združiti več mlekarških zadrug, da se na ta način zmanjšajo stroški in izdelek poceni.

Po teh dveh referatih se je vnela živahna debata, iz katere je sledilo, da so vsi zastopniki mlekarških in sirarskih zadrug za ustanovitev centralne poslovalnice v Ljubljani, kar je bilo ugotovljeno tudi v soglasno sprejetih resolucijah.

Kot tretjo točko sestanka je g. Mencinger obravnaval ustanovitev osrednje zorišne kleti v Bohinjski Bistrici, kamor naj bi dajalo svoj sir v zorištev vseh enajst bohinjskih sirarn. Poudarjal je predvsem pogreške bohinjskih sirarjev, ki se nočejo naučiti pravičnega sirarstva, in malomarnost Bohinjcev, ki preslabo pazijo na svoj izdelek. Zorišna klet bi stala okrog 200.000 Din. Ta izdatek bi se pa znatno zmanjšal, ker bi Bohinjeci samo mnogo prispevali z delom, s stavbinim materialom in vožnjo. Podrobneje o tem vprašanju je razpravljala popoldanski občni zbor Osrednje bohinjske sirarske zadruge.

Po daljši obravnavi o tem predmetu in o drugih merah za rešitev mlekarške in sirarske krize so bile sprejete te-le resolucije:

1.) Na sirarskem sestanku zbrani zastopniki mlekarških in sirarskih zadrug so uverjeni, da je v združeni samopomoči iskati glavno sredstvo za odpravo sedanje mlekarške krize, in pozivljajo v ta namen vse prizadete mlekarške organizacije, da se v obrambo svojih gospodarskih interesov tesno združijo v skupno osrednjo organizacijo.

2.) Zbrani zborovalci uvidevajo nujno potrebo, da se pospešuje produkcija sira kakor tudi njegova prodaja s centralizacijo v to potrebnih poslov in da se v ta namen osnuje v Ljubljani osrednje vodstvo za organizacijo produkcije kakor tudi za posredovanje sirne trgovine. Ta osrednja poslovalnica naj v svojih rokah združuje sirno trgovino vseh sirarskih in mlekarških organizacij v deželi.

3.) Zbrani zborovalci soglasno priznavajo, da je treba za povzdigo bohinjskega sirarstva za vse prizadete sirarske organizacije modernizirati opremljene osrednje kleti v Bohinjski Bistrici s potrebnimi prostori za kipe in gojenje sira pod vodstvom poklicnega strokovnjaka. Ker je pri sedanjih gospodarskih krizah sirarskim producentom mogoče prispevati največ le z dajatvami in delom, mani pa z denarjem, pozivljajo zborovalci centralno vladu in ljubljanski občni odbor, da s primernimi podporami, oziroma s cenim kreditom pripomoreta k izvedbi nujno prepotrebne projekta. Bohinjcem se pa nujno priporoča, da se z vneto oprimejo tega načrta in po svojih močeh prispevajo k njegovi izvršitvi, kajti samopomoč je prvi korak k napredku.

4.) Zbrani zborovalci nujno priporočajo vsem merodajnim činiteljem, da se zavzamejo za to, da dobimo čim prej zakon, ki naj zaščiti promet in trgovino z mlekom in mlečnimi izdelki. Začasno pa naj se odpomore današnjim neurejenim razmeram v prometu z mlekom in mlečnimi izdelki na ta način, da se primerno strogo izvajata obrtni zakon kakor tudi nadzorstvo nad živili.

Za izvedbo resolucije pod 2.) se je izvolil pripravljalni odbor, sestojč iz tehle zastopnikov glavnih mlekarških organizacij s sedežem v Ljubljani: dr. Ivan Basaj, ravnatelj Zadrugne zveze; Franc Trček, ravnatelj Zveze slovenskih zadrug; Franc Černe, občinski kmetijski referent in predsednik Osrednjih mlekar; Ivan Obersne, ravnatelj Osrednjih mlekar; Anton Rožet, revizor Zveze slovenskih zadrug; inž. Rado Lah, ravnatelj Kmetijske družbe.

Za izvedbo resolucije pod 3.) se je pooblastila Osrednja bohinjska sirarska zadruga v Bohinjski Bistrici.

Ta sestanek je podal glavne smernice, kako bi se dala omejiti naša mlekarška kriza in pričakovati je, da je s tem položen temelj za izboljšanje našega mlekarstva in obenem tudi naše živinoreje.

BELEŽKE

+ **Združitev Narodno-socialistične s Samostojno demokratsko stranko.** Te dni je Narodno-socialistična stranka v Sloveniji sklenila združitev s Samostojno demokratsko stranko. S tem se je misel demokracije v Sloveniji dalje okrepila. Druženje naprednih sil v eno močno politično tvorbo mora pozdraviti vsak resnično demokratičen in napreden človek, saj male skupine v političnem življenju ne pomenijo ničesar, nego le velike stranke lahko uspešno vrše boj za svoje cilje in lahko izvrše velika dela. Načelstvo Narodno-socialistične stranke je izdalo proglas, v katerem utemeljuje svoje korake, ki so spričo popolnega zblizanja programa naravno morali privedi do združitve. Proglas zaključuje: Živela demokracija, živela borba za socialno pravičnost, gospodarsko enakopravnost in enakost pred zakoni in uradi.

+ **Prosjačenje klerikaleev po Prekmurju.** Iz Prekmurja nam pišejo: Zadnje dni so poplavalili naše vasi klerikalni agenti, ki so tokrat imeli nalogo, prosjačiti pri našem ljudstvu za svoje tajništvo v Murski Soboti. Šli so od vasi do vasi, od hiše do hiše. Nadlegovali so vse vprek in moleovali, češ, da moramo klerikalno tajništvo vzdrževati vsi s svojimi parami, sicer se to prepotrebno tajništvo ne bo moglo dalje vzdržati. Pri tem svojem vsiljevanju, seveda, tudi niso pustili pri miru naših pristašev. Gotovo so bili sprejeti kakor se spodobi; čuli so par tako pikrih, da jih bo minilo veselje, še v bodoče nadlegovati naše ljudi. Povešenih glav so se agenti poslavljali in pri tem spokorno priznavali grehe svojih višjih, ki so jih poslali med ljudstvo, ker se sami ne upajo med ljudi. Ljudje nočejo dajati več. Med narodom je razumljivo razburjenje zaradi večnega prosjačenja klerikaleev, ki vedno pobirajo med ubogim ljudstvom sedaj v ta, sedaj v oni namen. Pravilno je pač, kakor se sliši med ljudmi: Klerikalei naj izpolnijo dane obljube in potem naj pridejo!

„EDINOST“ VESTNIK ZVEZE DEMOKRATSKE MLADINE V LJUBLJANI

Po občnem zboru Zveze demokratske mladine se je pričelo živahnejše gibanje po naših organizacijah in tako beležimo v zadnjem času občni zbor Izobraževalnega društva napredne mladine «Edinost» na Jesenicah, kjer je bil za novo poslovno leto izvoljen za predsednika br. Lovro Humer, za podpredsednika br. France Vovk, za tajnika pa br. Lojze Bogataj. Posamezne sekcije «Edinosti» na Jesenicah so se izkazale kot nadvse požrtvovalne, in je pričakovati, da bo naš tamburaški zbor pod vodstvom kapelnika brata Rudolfa Rozmana delo še stopnjeval. Istotako z veseljem pričakujemo podrobne delo našega prosvetnega odseka, ki ga vodi br. Slavko Mrovlje.

Dalje se je vršil prav lepo obisk občni zbor «Edinosti» v Kamniku, kjer je posebno pestro sliko nudilo poročanje načelnikov posameznih sekcij, ki so kljub težkim prilikam storile vse, kar je bilo največ mogoče. Ponovno je bil izvoljen za predsednika br. Dragotin Uhle, za podpredsednika br. Albin Fler, za tajnika br. Joško Klemenčič. V odbor so bile prevzete agilne mlade moči, tako, da je tudi nadaljnje uspešno delo zasigurano.

V Hrastniku je imela «Edinost» svoj redni letni občni zbor, ki je bil sijajno obiskan. Po otvoritvi zbor je podal poročilo tajnik, ki je poročal, da je organizacija v preteklem letu štela 67 članov. Po poročilu blagajnika, ki je ugotovil par sto dinarjev gotovine, je poročal načelnik **dramske sekcije**, da je ta tekem leta priredila predstave «Vozel», «Tekma», «Narodni poslanec», «Mlinar in njegova hči» in «Dom». **Sportna sekcija** je odigrala šest tekem, od katerih je dvojje izgubila, dvojje dobila, dve pa sta ostali neodločeni. Hazena je kljub temu, da je bila šele ustanovljena, igrala troje tekem, od katerih je eno dobila, dve pa izgubila. **Šahovska sekcija** pridno trenira in se baš v tem času vrši turnir. **Tamburaški zbor** se je imel boriti z velikimi težkočami in to spričo nemogućnosti, da bi se vršile redne vaje zaradi službenih razmer. Za temi poročili je bil izvoljen nov odbor, kojega predsednik je br. Hubert Blaznik, podpredsednik br. Mirko Kešé in tajnik br. Slavko Dolanc. Za načelnika sportne sekcije je izvoljen br. Valentin Brun, za šahovsko sekcijo br. Jože Zorčič, za tamburaško sekcijo br. Edvard Selan, za dramsko sekcijo br. Anton Velej. Hazenašice so si izvolile za svojo voditeljico Lidijo Šentjurčev. Med slučajnostmi je bila izrečena načelniku dramske sekcije br. Antonu Veleju za njegovo požrtvovalno delo v pretekli dobi javna zahvala.

Mladinska organizacija mora vedeti, da združuje v sebi člane in članice, ki se pripravljajo za bodoče aktivno delo v prosvetnih in političnih ter gospodarskih društvih. Novi odbor Zveze demokratske mladine si je nadel za eno prvih svojih nalog, posvetiti posebno pažnjo vzgajanju članov

in članic «Edinosti», zato bo skušal povsod privedi kratke vzgojne tečaje, kjer se bodo posamezniki lahko intenzivno posvetili delu na onem področju, za katero čutijo največ interesa. Pozivamo vsa bratska društva, ki so včlanjena v Zvezi, da se na svojih sejah porazgovore, kdaj bi bil pri njih za tako delo najprikladnejši čas, ter se z nasveti in predlogi obrnejo na centralo v Ljubljani.

DOMAČE NOVOSTI

* **Naš kraljevski par bo posetil Francijo.** Po vesteh raznega časopisja bo potovala naša kraljeva dvojica v Pariz, odkoder se bo po kratkem bivanju podala v neko francosko kopališče.

* **Vodnikova družba je razposlala vsem svojim poverjenikom poziv, naj pospešijo pobiranje članarine za leto 1928., ki naj ga končajo do dne 5. marca t. l.** Onim poverjenikom, ki so svojo narodno in kulturno dolžnost že izpolnili, naj dá ta okrožnica pobudo, da naberejo še več novih članov. Onim, ki do sedaj še niso ničesar poslali, veljaj opozorilo, da je z nabiranjem treba hiteti! V kratkem se bo vršil občni zbor Vodnikove družbe, na katerem je treba ugotoviti vsaj približno število članov. Čim več bo članov, tem lepše bodo knjige, ki jih jim bo poklonila Vodnikova družba.

* **Važno za vsa naša društva.** Prejeli smo: Zveza kulturnih društev v Ljubljani je prejela od umetniškega oddelka v ministrstvu prosvete in Beogradu odlok, po katerem so vse prireditve in gledališke predstave ZKD in v njej včlanjenih društev umetniškega značaja. Na podlagi tega imajo vsa društva plačati pri svojih prireditvah zgolj desetodstotno takso od prodanih vstopnic. Vsem društvom z izjemo onih, ki do danes še niso plačala članarine za tekoče leto, smo razposlali posebne izkaznice v svrhu dokaza njihovega članstva pri pristojnih davčnih uradih, ki bodo pa o tem odloku tudi uradno obveščena. Društva, ki izkaznic ne bi prejela, naj nas o tem obveste. — Tajništvo ZKD v Ljubljani.

* **50letnica Vilka Weixla v Mariboru.** Te dni je slavil 50letnico svojega rojstva g. Vilko Weixl, trgovec v Mariboru, ustanovitelj Slovenskega trgovskega društva v Mariboru, predsednik Trgovskega gremija v Mariboru in Zveze trgovskih gremijev za ljubljansko in mariborsko oblast. Odlične mariborske gospodarske ustanove štejejo Vilka Weixla med člane svojega vodstva: Narodna banka, Mestna hranilnica, Posojilnica in že dolga leta tudi občinski svet mesta Maribora. Narodnemu delavcu in prvoborniku za stanovske interese iskrene čestitke!

* **Občinske volitve v Prekmurju.** Pišejo nam: V vseh slovenskih občinah v Prekmurju so se vršile občinske volitve deloma že preteklo leto, deloma v januarju. To so bile prve občinske volitve v Prekmurju. Znano je že, da je precejšnje število občin prešlo pri volitvah v napredne roke. Sedaj so razpisane občinske volitve v madžarskih občinah za mesec april. Teh občin ni mnogo in ni posebnega zanimanja za volitve razen v Dolnji Lendavi in Dobrovniku. V Dolnji Lendavi, ki ima nad 3000 prebivalcev, se bo bil hud volilni boj med Slovenci in Madžari. Upati je, da se bodo vse slovenske stranke združile in složno nastopile. Tudi Dobrovnik je večja občina, kjer se izid volitev pričakuje z velikim interesom. V vseh občinah bo vloženi po več list, v glavnem pa po dve: slovenska in madžarska.

* **Guslarski prvak Tanasije Vučić v Ljubljani.** Te dni je prispel v Ljubljano guslarski prvak Tanasije Vučić. Prišel je Črnogorec po svojih velikih uspehih v inozemstvu na obisk v Slovenijo, da spozna naše kraje in da seznanja naše ljudi z lepoto srbskih junaških pesmi.

* **Zlata poroka.** Te dni je preteklo pol stoletja, kar sta se vzela Jernej Izlaker in njegova žena Neža, gostilničarja v Lokah pri Trbovljah. Izmed 15 otrok imata še 5 živih; dva sinova sta trgovca, hčerke so poročene. Oba slavljena sta še trdna in zdrava ter naj taka ostaneta še mnogo let.

* **Poroka.** V Križevcih (Prekmurje) se je poročil posestnik g. Janez Hari, naš somišljenik, z gđ. Sidonijo Harijevo, hčerko našega somišljenika in občinskega odbornika g. Aleksandra Harija v Križevcih. Vso srečo v zakonskem stanju!

* **Vpoklic rekrutov leta 1928.** Rekruti, rojeni leta 1907., in starejši, ki pripadajo ljubljanskemu vojnemu okrožju in ki so bili pri naboru spoznani za sposobne, bodo letos poklicani na odsluženje kadrovske službe, kakor sledi: Vsi rekruti razen rekrutov za pešadijo, pešadijski polk kraljeve garde in kolesarski bataljon se morajo javiti 18. ali 19. marca v komandi ljubljanskega vojnega okrožja. Rekruti, rekrutirani za pešadijo, pešadijski polk kraljeve garde in za kolesarski bataljon pa se morajo javiti dne 26. in 27. marca istotam. Rekruti mornarji in zrakoplovci bodo vpoklicani v dveh partijah, prva partija 18. marca, druga pa 30. septembra. Druge partije neborcev sedaj ne bodo vpoklicane. Vsi ti rekruti bodo dobili pozive, na katerih bo točno označeno, katerega dne in ob kateri uri se imajo zglasiti v komandi ljubljanskega vojnega okrožja. Vsi rekruti morajo počakati poziv v svoji domovinski občini; če se pa začasno odstranijo iz svoje občine, morajo svoj natančen naslov prijaviti županstvu, da jim le-to more pravočasno dostaviti poziv. Opozarjajo se vsi rekruti, naj se prigrasijo pravočasno in trezni, ker bodo sicer od vojaškega oblastva strogo kaznovani, in naj bodo toplo oblečeni in obuti.

* **Pismo iz Nemčije.** Pišejo nam: V Gladbecku smo imeli januarja v Jugoslovenskem podpor-nem društvu zborovanje, ki se ga je udeležilo precejšnje število rojakov. Na zbor je prišel tudi predsednik Zveze jugoslovenskih društev g. Pavel Bolha. Zborovanje je poteklo mirno brez velike debate. Odbor društva je ostal večinoma stari, kar nam garantira, da bo delo v društvu tudi v bodoče dobro napredovalo. Izvoljen je bil za predsednika zopet g. Košir, ki že tri leta dobro in vneto deluje za društvo. Zahvaljujemo se predsedniku zveze g. Bolhi za prispevke k božičnemu obdarovanju naših otrok. — Prirčne pozdrave vsem bralcem in bralkam «Domovine»!

* **Vsem dekletom in fantom kakor tudi drugim čitateljem našega lista «Domovine» pošiljamo najlepše pozdrave iz Kovancev.** Dekleta, ki se niste v tem letu poročila, čakajte na drugo leto, ko se bomo mi slovenski orožniki vrnili iz južnih krajev: podnarednik Anton Kozar iz Melova, Franjo Lončarič iz Planine pri Sevnici, Ludovik Medvešek iz Leskoveca, Janez Škof iz Suhora pri Metliki.

* **Tretja številka «Skovirja» je izšla.** Brez dvoma je ta številka pokazala nadaljnji lep napredek. Kdor se hoče nasmejati in biti prav dobre volje, naj se naroči na «Skovirja». Kakor nam javljajo, se bo naročina za «Skovirja» s četrto številko znatno znižala, ker je bil odziv tolik, da je znižanje možno. Naroča se na naslov: Uprava «Skovirja», Rožna dolina, Cesta II/18, p. Vič.

* **Trboveljski Rdeči križ.** Pišejo nam: Društvo Rdečega križa za Trbovlje in okolico je imelo svoj občni zbor v nedeljo 29. januarja. Izvolilo se je naslednje predsedstvo: predsednik g. Karel Omerzu, učitelj; 1. podpredsednik g. dr. Hugon Baumgarten, rudniški zdravnik; 2. podpredsednik g. Jakob Gašparič, župnik; tajnik g. Tone Kuhar, učitelj; blagajničarka gđ. Miši Windischerjeva, učiteljica; skladiščar g. Matija Černe, občinski desinfektor, vsi v Trbovljah. Nadzorstvo: g. Gustav Vodušek, šolski ravnatelj, g. Josip Hauk, podjetnik, in g. Adolf Jesih, učitelj. Društvo je imelo v letu 1927. stalnih članov 5, rednih 60 in podpornih 246; skupaj 305. Društvo je razdelilo v tem letu 8850 Din podpore poplavljenecem in izposlovalo brezobrestna posojila po plazovju prizadetim posestnikom. Nadalje je preskrbelo poplavljenecem 13 vagonov splitskega cementa po polovični ceni. Priredilo je dva samaritanska tečaja, ki sta se izborno obnesla. Sodelovalo je pri akciji ferijalne kolonije revnih rudarskih otrok v Aleksandrovu. Razdelilo je trboveljskim siromakom 1250 Din podpore. Nadalje pripravlja okrepčevališče ob morju za bolehne trboveljske občane in rešilne stanice v trboveljski občini.

eljšani in Hrastničani, pristopajte k odlični, človekoljubnemu društvu!

* **Štiriletno dekletce v ognju.** V vasi Poženku poleg Cerkelj se je odigral prizor, ki je razburil vso okolico. Na neki njivi poleg vasice so proti večeru zažigali ljudje kupe ščavja in suhega pleva. Okrog grmade so skakali tudi igrajoči se otroci, ki se v razposajeni živahnosti niso mnogo brigali za ogenj. Malce se je osmodil ta ali oni, vendar pa ni bilo hudega. Ognju pa se je nepredvidno približala tudi štiriletna Francka Bolkova. Nenadoma je potegnil veter in ognjeni zubli so obliznili dekletovo krilce. Kakor bi trenil, je bilo dete v ognju ter se je jelo opotekati liki živa baklja sem in tja. Že prepozno so priskočili na pomoč odrasli ljudje, ki so z velikim naporom pogasili gorečo obleko ter, odnesli nezavestno Francko domov. V naglici so jo odpeljali še ponoči k bližnjemu zdravniku v Kranj, ki je odredil takojšnji prevoz nesrečnega otroka z avtom v ljubljansko bolnico, kjer je ubogo dekletce proti jutru izdihnilo.

* **Hud mraz.** V sredini februarja je bilo že prav lepo pomladno vreme. Toplo solnce je izvabilo na dan ljudi in prve cvetke. V pustnem tednu pa je živo srebro zopet padlo globoko pod ničlo in nastopil je prav oster mraz, ki nas je potisnil nazaj za peč. Mraz je bil tako močan, da se je vse prebujeno življenje ponovno ustavilo. Matija je našel prav debel led. Prav je tako, pravimo vsi. Upamo, da ga bo temeljito razbil in bo pomladno vreme potem prav lepo in ugodno.

* **Kdo ve? Ameriška oblastva iščejo zaradi izplačila zavarovalnine bivšega ameriškega vojaka Bezvina Mikoverta, odnosno Georga Rocha.** Ko se je vpisal v ameriško vojsko, je navedel, da njegova mati Mary Roch živi v Beogradu. Navedeni je star 40 let in ima na levem očesu majhno brazgotino. Naprošajo se vsi, ki bi mogli dati kakšne podatke o identiteti in bivališču navedenega, naj to prijavijo, sklicujoč se na št. 4827/28, izseljenišnemu komisariatu v Zagrebu, Kamenita ulica br. 15.

* **Nesreča zaradi nepredvidne vožnje.** Posestnik in mizar Jakob Hlebš iz Podgore pri Št. Vidu je peljal z enovprežnim vozom po Celovski cesti v Ljubljano voz stolov. Blizu pivovarne Union je srečal drug voz. V tem hipu pa je pridrvela med oba na zapravljavku gostilničarka Lasanova in je zadela s svojim vozom ob Hlebševoga konja. Pri tem se je konj splašil in Hlebš je padel na tla, da bi skoro prišel pod voz. Splašeni konj je zavil v stran ceste, kjer je zadel ob neki drog, da je padlo na tla nekaj stolov. Hlebš trpi zaradi poškodb na obleki in stolih okrog 300 Din škode, obenem pa se je tudi občutno ranil na glavi.

* **Požar pri Celju.** Te dni je zgorelo posestniku Jerneju Pušniku na Svetini pri Celju gospodarsko poslopje s krmno, orodjem in z drugimi premičninami. Posestnik je bil zavarovan le za znatno vsoto.

* **Požar zanelila mačka.** V soboto 18. februarja zjutraj je začelo goreti gospodarsko poslopje Leopolda Napotnika v Gavcah pri Smartnem ob Paki. Ogenj je zajel tudi kozolec. V zadnjem trenutku se je posrečilo rešiti živino. Požar je zanelila mačka, ki se je grela preblizu železne peči, se vnela in goreča zbežala v seno.

* **Strašna smrt za steklino.** V celjskem Pasteurjevem zavodu je umrl te dni 26letni posestnik Ludovik Zelko iz Pečarovcev v Prekmurju. Ugriznil ga je stekel pes. Ker Zelka niso pravočasno oddali v zavod, je bila vsaka zdravniška pomoč zaman.

* **Gozdni požari.** Pod Krvavcem v gozdovih je v nedeljo nastal ogenj, ki je tekom noči uničil nad 25 oralov gozda. Gašenje je bilo zaradi strašne vročine zelo otežkočeno. Dva kmeta sta se pri gašenju ponesrečila in je eden njiu dobil precej težke poškodbe. Kako je ogenj nastal, ni znano. Najbrže je vrgel kdo tlečo vžgalico ali pa cigareto v suho listje. — Prav tako so se vneli gozdovi pri Zagorju, kjer pa požar ni zavzel tako ogromnega obsega kakor pod Krvavcem.

* **Grozna ljuberevska žaloigra.** V Hrastniku sta skočila pod vlak rudar Adolf Jazbinšek in njegova 22letna ljubimka Štefka Prepeluhova, oba iz Hrastnika. Kolesje je oba samomorilca

strašno razmesarilo. Skrivnost, kaj se je zgodilo med obema, preden sta izvršila samomor, sta pokojnika odnesla s seboj.

* **Drzno sleparstvo v Mariboru.** V Mariboru je bil aretiran Gradčan Oskar Perschke, ki je ustanovil denarni zavod Balkan-kredit, katerega se je posluževal samo kot vabe za kaline, ki bi mu zaupali denar. Obenem z njim je bil aretiran njegov pomočnik Smole, ki pa je ušel. Sleparja sta oškodovala celo vrsto vlagateljev.

* **Prepir in strel na svatbi.** Na neki svatbi v Smledniku je prišlo med posestnikovim sinom Francetom Kaiserjem in 25letnim posestnikovim sinom Antonom Rozmanom do prepira. Ker sta se oba fanta že dalje časa mrzila, in sicer zaradi nekega dekleta, je postal prepir kmalu opasen. Fanta sta si skočila v lasje in se jela sprva obdelovati s pestmi. Nenadoma pa je Kaiser potegnil iz žepa samokres ter ustrelil proti nasprotniku, ki se je z boleštnim krikom zgrudil na tla. Krogla ga je zadela v trebuh. Rozmana so naslednje jutro prepeljali v ljubljansko bolnico ter je njegovo stanje skrajno kritično. Napadalca so orožniki aretirali še isti večer.

* **Strašna smrtna nesreča pri podiranju dreves.** Na Zagajskem vrhu v Slovenskih goricah je bil te dni želar Jože Roškar z nekaterimi sosedi zaposlen pri podiranju smrek in bukev v gozdu Josipa Ernsta. Ko je Roškar pritrdil vrh na izkopano košato bukev, je dal sodelavcem znamenje, naj potegnejo. Bukev je padla in zadela Roškarja, ki se ni pravočasno umaknil, tako močno, da ga je popolnoma zmečkal. Njegove ostanke so morali pobrati v rjuho, da so jih mogli na vozu prepeljati na pokopališče.

* **Napad v Šklendrovcu.** Pišejo nam: Nedavno je poročala «Domovina» o napadu na čevljarja g. Alojzija Avrelija. Napad pa se ni izvršil zaradi ženske, kakor se je poročalo, in tudi ne v Zagorju, nego v Šklendrovcu. Ko je g. Avreljo šel iz gostilne, ga je nedaleč od gostilne nenadoma napadel neki domačin ter ga z močnim udarcem pobil na tla ter tolkel še na tleh ležečega. Napadene se je šele čez čas zavedel in se komaj privlekel domov. Dobil je hude udarce po glavi in po životu. Zadevo imajo že orožniki v rokah.

* **Pijanost in nož.** Na pustni večer je pil čevljarjski pomočnik Jožef Bežjak v gostilni svojega mojstra g. Avgusta Kukenberga v Trbovljah. Ker je imel Bežjak v žepu sušo, je prosil gospodarja za predjem, katerega mu je ta odbil glede na to, da je fant že precej pil. Fanta je to razjezilo. Sunil je gospodarja z nožem v trebuh in ga težko ranil. G. Kukenberga so odpeljali takoj k zdravniku, ki ga je obvezal in ga zaenkrat prepustil domači oskrbi. Jože Bežjak je pobegnil.

* **Podivjanec z nožem.** Na Peplnico so pripeljali z avtomobilom v mariborsko bolnico iz Zupatincev 57letnega posestnika Alojzija Malka z razparanim trebuhom. Mož je dobil strašno rano na pustni zabavi, ko so plesali starodavni «povštertanc». Malkova žena je pri tem pobirala prispevke za godce. Posestnikov sin Andrej Čuček pa ni hotel dati svojega deleža za godbene stroške. Nastal je prepir najprej med njim in Malkovo ženo, pozneje pa še z drugimi. Nekdo je Čučka, ki je baje imel že nož v rokah, sunil ven. V tem hipu pa je prihitel posestnik Malek, da izve, kdo se prepira z njegovo ženo. Skočil je ven za Čučkom in po kratkem prerekanju mu je ta z nožem razparal trebuh.

* **Zrtev spiritističnih budalosti.** V noči od sobote na nedeljo se je obesil v svojem stanovanju v Mariboru vratar na Koroškem kolodvoru Anton Šavperl, star 52 let. V soboto je bil zvečer v službi. Pokojnik zapušča ženo in pet neposkrbljenih otrok. Šavperl je bil splošno spoštovan. Zadnje dni je bil precej zamišljen. Zelo mnogo je posejal spiritistične seje pri nekem Antonu Kerletu ter je z velikim zanimanjem sledil razodetjem medijev. Večkrat je trdil, da je izvedel o izveličanju samomorilcev na onem svetu, dočim tam zločinci mnogo trpe. Če je spiritistična neumnost gnala v smrt vrlega moža, potem je to že druga žrtev te pogubne bolezni v Studencih. Neka ženska je zaradi tega namreč pred kratkim zblaznela. Kakor se izve, je pokojni Šavperl obljubil, da se bo takoj po svoji smrti javil na prvi

spiritistični seji, ki se vrše redno vsako nedeljo pod vodstvom delaveca Kerleta. Priporočati bi bilo, da se oblastva za te spiritistične zablode zanimajo.

* **Napadi in pretepi.** Pišejo nam: V noči od nedelje na ponedeljek 19. februarja sta se vracala proti domu iz Mrzle luže pri Veliki Loki Otmar Kotar, doma iz Trbanskega vrha, in Franc Bizjak iz Škovca. Ko sta imela za sabo kajko polovico pota, so skočili iz zasede trije moški in začeli s koli pretepati omenjena dva, tako da je Otmar Kotar padel v nezavest, Franc Bizjak je pa komaj odnesel pete. — Na pustni torek zvečer sta šla v maskare Anton Babič in njegov brat Jože, doma iz Boj pri Veliki Loki. Ko sta se okrog 12. ure vracala domov, sta prišla za njima dva moška in sta začela udrihati s koli po maskarah. Anton Babič je dobil tako velike poškodbe na glavi in rami, da je moral iskati zdravniško pomoč. Njegov brat Jože ima tudi precej opasno poškodbo na desnem očesu. Zadeva bo pojasnjena pred sodiščem.

* **Še cvetlice na grobovih ne puste pri miru.** V Tržiču je nedavno umrla Marija Perkova, soproga predilniškega mojstra. Žaljujoči sorodniki so pokojnici poklonili krasen šopek svežih rdečih nageljnov, katerega so položili na svežo gomilo. Ko je prišel drugega dne žaljujoči mož na grob svoje žene, so bili vsi nageljni porezani, le peclji so ostali. Kdo je tisti sirovež, ki krade cvetlice na grobovih, se ne more ugotoviti.

* **Velika sodna poneverba v Gornji Radgoni.** O tej poneverbi smo že poročali. Storilec, kanclist Josip Logar, je takoj potem, ko so mu jugoslovenska tla postala vroča, odšel z ženo, otrokom in taščo v Avstrijo, kjer so ga policijska oblastva dolgo zaman iskala. Medtem se je Logar trudil na vso moč, da doseže avstrijsko državljanstvo, kar bi se mu skoro posrečilo, da ga ni avstrijska policija s pomočjo onih Radgončanov, katerim je Logar dobro znan, prepoznala in aretirala. Josip Logar je že izroččen v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

* **Vlom v gostilno.** V Brišah pri Zidanem mostu je vlomil neznan tat v gostilno Tabor in ukradel iz železne blagajne 7000 Din. V blagajni je bilo še več denarja, vendar se je vlomilec zadovoljil z ukradenim zneskom. Orožniki so nekoga osumljenca že prijeli.

* **Opozarjamo vse živinorejce in posestnike** goveje živine, konj in prašičev na današnji oglas «Govedomedike», jugoslovenske razpošiljalnice zdravil za govedo, konje in prašiče iz lekarne «Pri sv. Antonu» v Mariboru, Kopaljska ulica 11.

* **V boju proti uničujočim škodljivcem sadnega drevja** uporabljamo z najboljšim uspehom a r b o r i n, ki ga proizvaja Chemotechna, Ljubljana. Mestni trg 10.

* **Pri želodčnih in črevesnih težkočah, slabem teku, zaprtju, napetosti, zgagi, oslabeledosti, bolečinah v glavi, slabosti v želodcu** povzročata ena do dve čaši naravne grenčice «Franz Josef» temeljito izpraznenje in očiščenje prebavljenih snovi. Izjave raznih bolnic in klinik nam pričajo, da uporaba grenčice «Franz Josef» zelo uspešno in olajševalno vpliva na bolne ljudi. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ŽENSKI VESTNIK

DETE V ZIBELI.

Cesto opažam, zlasti po naših kmečkih hišah, navado, da pokrivajo dojenčka, kadar spi, z debelo težko odejo, s tako zvanim «kovtrom». To je za otroka zelo slabo. Prvič je taka odeja pretežka za nežno, šibko otrokovo telesce, drugič pa tudi prevroča za otroka, ki je že itak povit v plenice in navadno še v volneno ruto zavit.

Če otroka preveč pokrivaš, potem ti gotovo ne bo dobro spal. Vročje mu je, ves je poten, rdeč v lice kakor kuhan rak, posebno pa še pozimi, ko je peč zakurjena in je toplo v sobi. To je nezdravo in otrok ne more dobro spati. Če otroka, ki se je kuhal v taki vročini, potem razviješ, je nevarnost, da ga prehladiš. Zafo ima tudi toliko dojenčkov nahod ali pa celo kašelj!

Otroka nikar preveč ne pokrivati, zlasti torej ne s težkimi odejami!

Zelo zdravo je za otroka, če ga večkrat pušiš, da malo pobrca in se pretegne. Nikar ga ne imej neprestano, noč in dan povitega. In če ga poviješ, mu povij samo noge.

Kadar se otrok zmoči, mu menjaj plenice, da ne bo ležal v mokrem. Mokre plenice se pariyo pod telesom, in to je zelo nezdravo. Tudi imajo nekatere matere navado, da mokrih plenice ne izperejo, ampak jih kar tako posuše. To je za otroka silno škodljivo. Plenice treba preprati, čeprav v mrzli vodi.

Otrok, ki mnogo leži v mokrih in neizpranih pleniceh, je kakor oparjen, to ga zelo peče in boli. Pomagaš mu z otroško štopo, ki jo dobiš v lekarni. Dolžnost tvoja je, da otroka dostikrat umiješ in ga nastupaš med nožicami in pod pazduhami.

Detetu podloži v njegovi postelji vedno tudi gumijevo platno, da ne zmoči slamnjače. Če nimáš takega platna, pa imej vsaj dve slamnjači, da lahko, če otrok zmoči eno, zamenjaš zmočeno z drugo, suho. Ni slabšega za otroka, če se mu mokra slamnjača pari pod telesom. Sieer pa je treba otroka že zgodaj navaditi na nočno posodo. Ze pri petmesečnem otroku se dá to doseči.

Dojenček spi navadno ves dan. Kakšna posebno skrbna mati pa misli, če otrok dolgo spi, da bo pri tem preveč lačen in ga prebudi, da mu dá jesti. To ni prav. Glavno pri otroku, zlasti pri dojenčku, je spanje, in dokler spi, gotovo ni potreben hrane. Mnogo je mater, ki mislijo, da je otrok vedno lačen, če joka, cziroma da joka, ker je lačen. In mu dajejo jesti, čeprav je morda pred pol ure bil nahranjen. Tudi to ni pravilno ravnanje. Otrok je nežna stvarca in je treba zelo paziti, da mu ne preobložiš želodčka. Ne dáj mu prevečkrat in ne dáj mu naenkraj preveč jesti, ampak nahrani ga v rednih presledkih in glej vedno tudi, da bo otrok počasi jedel. Dobro je tudi, dajati otroku v mleko vedno košček sladkorja, ker otrok tako mleko rajši pije in ker je sladkor tudi zelo hranljiv.

Dojenčka treba hraniti pravilno tako-le: prva dva meseca na vsaki dve uri, v tretjem mesecu na tri ure in tudi ponoči, če se zbudi. Od petega meseca dalje pa pusti otroka spat vso noč in ne budi ga in ne sili ga z jedjo tudi ponoči.

Meta.

KAKO OBVARUJEMO RIBEZ IN KOSMULJO PROTI POZEBI.

Grmičevje ribeza in kosmulje cvete zelo zgodaj in zato rado pozebe, ko pade pomladna slana. Proti temu si pa lahko pomagamo na zelo enostaven način. Grmičevje treba s slano, rafijo ali pa špago povezati v metlo. Žice ne smemo v to uporabljati, ker se v mrazu preveč shladi in zaradi tega mladi poganjki lahko pozebejo.

Tako povezano grmičevje požene nekaj prej lističe; ker pa so lističi blizu skupaj, varujejo cvetje proti mrazu, da ne more pozebsti. Motvoz vzamemo proč, oziroma razvežemo grmičevje šele takrat, ko je cvetje že oplojeno, to je ko imajo jagode že velikost drobnega graška. Motvoz kar prerežemo, potem pa moramo veje previdno razplesti in posamezne upogniti ven, tako da dobijo grmiči zopet staro obliko in da pride dovolj zraka v sredo grmičevja. Ako tega ne storimo, obdrži grm obliko metle in zrak ter svetloba nimata dovolj dostopa v vse vejevje.

Kadar povezujejo grmičevje, ga ne smemo preveč skupaj stisniti, ker potem žuželke, ki prenašajo cvetni prašek, nimajo dostopa do cvetja in ga ne morejo oploditi.

Mlado grmičevje, ki ima samo dva do tri vrhe, se že tudi lahko na ta način poveže, dočim pri podkrajnjencih tega ni treba in ne škoduje, čeprav pozebejo, ker je itak boljše, da ne rodijo takoj prvo leto.

DOMAČI VRT V MARCU.

V tem mesecu je treba — ako je vreme ugodno — grede, ki so bile v jeseni ali zgodnji pomladi prekopane in pognojene, pripraviti za se-

tev. Na prosto sejemo, oziroma posadimo krešo, špinačo, kislice, grah, črni koren korenček, redkvico, majsko repo, peteršilj, čebulo in česen. Beluš in rabarbaro okopljemo.

V toplo gredo posejano solato, rožni kapus, kolerabe, v kolikor so že godne za presajanje, presadimo in proti nočnemu mrazu zavarujemo. Jagode treba osnažiti in jeseni potreseni gnoj vkopati.

V toplo gredo vsejemo sedaj rabarbaro, paradiznike, zeleno, zelje in ohrovt. V februarju posejana berivka je že v marcu godna in jo lahko presadiš.

Lepotično grmovje tudi lahko osnažiš in pristižeš. Razdeli v več grmičev in podtakni podtaknjence. Tudi ribez in kosmuljo lahko sedaj podtaknemo, presadimo in pognojimo, v kolikor tega že nismo naredili jeseni.

Vijolice, vrtno marjetice, vrtno trobentice itd., okopljemo in presadimo; okopljemo in pognojimo tudi krizanteme in druge jesenske rastline trajnice.

Vrtno rate še enkrat pograbimo, pota osnažimo in posujemo. V deževnem vremenu polivamo z gnojnico.

Za kuhinjo

Riz z mesom. Sesekljaj 40 dekagramov mesa, deni v kozico 1 dobro žlico masti, na vročo mast zrezane čebule. Ko čebula porumeni, deni meso in ga praži pol ure, nato prideni 10 pesti opranega riža in praži še pet minut. Potem osoli in zalij z vodo ali pa z juho, dodaj malo popra in pol žlice paradižnikove mezge (če jo imaš, a ne mora biti), duši pol ure, da se voda čisto povre, in jed je gotova.

Navaden golaž. Pol kilograma mesa zreži na majhne kose. V kozico deni žlico masti; ko je mast vroča, dve srednjedeбели in drobno zrezani čebuli. Ko čebula porumeni, deni meso in praži ga dobre pol ure, na kar prisuj eno žlico bele moke in mešaj tako dolgo, da moka temno porjavl. Nato osoli, daj malo paprike, dobro premešaj in zalij z vodo ali pa juho. Nato daj par zrn kumine in par lističev majarona ter šetrajke. Potem večkrat premešaj in še malo zalij, če se je sok povrel, in kuhaj tako dolgo, da je meso mehko, približno eno do dve uri.

Golaž s kislim zeljem. Vzemi pol kilograma svinjskega mesa in ga zreži na majhne koščke. V kozo deni žlico masti, na vročo mast zrezane čebule. Ko porumeni, deni meso in praži, da se meso dobro opeče; nato dodaj pol kilograma ne preveč kislega zelja in malo paprike, dobro zmešaj in duši četrt ure, nato malo zalij in duši dalje, eno do dve uri. V skodelici zmešaj malo moke s smetano in to mešaje vlivaj v golaž ter pusti, da prekuha še deset minut.

Paradižnikova omaka. Deni v kozo eno žlico masti in tri kocke sladkorja. Ko sladkor porjavl, dodaj žlico moke in mešaj, da moka porumeni, pote mžlico paradižnikove mezge (dobiš pri trgovcu in ni draga), dobro premešaj in zalij z vodo ter pusti kuhati dobre pol ure. Nato dodaj eno žlico kisle smetane in pusti še malo da prevre, pa je omaka gotova. Ta omaka je zelo dobra k valjancem ali krompirjevem štukljem, pa tudi k mesu in praženemu krompirju.

Praktični nasveti

Limona je znana kot domače zdravilo. Pri prehlajenju pomaga kuhana, vroča limonada. Proti driski istotako. Če te boli vrat, grgraj limonin sok. Zobje se dajo z limono tudi lepo očistiti.

Od oljnate barve pomazane šipe pri oknih osnažimo lahko na ta način, da namažemo madeže s črnim milom (dobiš ga je v drogerijah), pustimo tako namazane nekaj ur, potem pa z vodo izmijemo.

Kako se prepričaš, da je jajce sveže. Ako deniš jajce v slano vodo, se potopi in uleže na dnu počez, če je sveže. Ako je nekaj dni staro, stoji pokonci, ker se zračni mehur poveča. Če je pa jajce guilo, plava na površju vode.

Crna senca

Žalostno dejstvo, da so belokožci pri svoji civilizaciji in kulturo domačinom v Aziji, Afriki in drugod tudi mnogo, premnogo zla, je splošno znano in ga poudarjajo vsi odkritosrčni potopisci. Ne le, da so zastrupili domačine z alkoholom, razpalili so v njih tudi razne nizkotne strasti, ki jih primeroma naglo ugonablajo in upropaščajo.

O tem sem že marsikaj slišal pred svojim potovanjem, vendar primera, kakršnega sem pozneje videl na lastne oči, še nisem poznal.

Bilo je to na povratu v Evropo. Med vožnjo smo pristali v Saigonu. Izstopil sem, da si malo ogledam mesto. Ker imajo tudi kolonije zelo različen novec, sem zamenjal primeroma malo denarja, da ne bi bil potlej, ako bi ga moral v naslednjem pristanišču spet zamenjavati za kak drug kolonijalen denar, preveč «ofražen»; kajti z razliko valut znajo po kolonijah človeka tako imenitno skubiti, da ga kmalu osuše, ako je njegova blagajna bolj skromno prikrojena in ni dovolj previden.

Z menoj sta potovala in tudi izstopila v Saigonu dva tovariša Rusa. Hodili smo po mestu in si kupovali razne malenkosti. Privoščil sem si malo banan, za pijačo pa navrh kokosovega mleka z ledom, kar je prav okusno in prijetno, ter razne take vzhodne malenkosti. Med tem sem nekoliko zaostal, tako da sta hodila Rusa spredaj, jaz pa zadaj sam. Ker mi je ostalo na koncu še nekaj malega drobiža, ki bi se ga ne veljalo menjavati, sem si kupil zanj čokolade. Tedaj opazim, da gre kakor senca za menoj ženska, domačinka — Anamitka. Anamiti so prijazni ljudje, srednje, bolj šibke postave in prijetnega obraza. Kolikorkrat se tudi ozrem, vidim isto žensko za seboj. Na obrežju me potegne za obleko. V naročju nosi otroka, ki sesa trsnik (sladkorni trs), kakor pri nas cucelj. Okrenem se. Ženska nekaj govori in vtakne potem prst v usta, toda zneniti se ne moreva, ker ne razumem njenega jezika. Skušam si pomagati s francoščino, potem z angleščino, vendar pa brez uspeha. Ženska ne razume nobene besede.

Nazadnje se domislil: «Morda prosi, da bi kaj dal otroku?»

Brž vzamem košček čokolade in ga ponudim malemu, ki se ga res takoj prav z veseljem loti.

Ženska se nasmehne, prikima v zahvalo, potem pa začne spet govoriti po svoje in vtikati prst v usta. Mučiti me začne radovednost, pa pokličem enega izmed Rusov, naj mi pride na pomoč in raztolmači, kaj hoče od mene vztrajna Anamitka.

Rus se okrene, se zareži in nahruli žensko, ki nekam poparjena odiče. Potem mi tovariš pove, kako je s tem. Romanski gospodarji so zanesli med Anamite poleg drugih nadlog še silno nemoralnost. Dekleta in žene uhajajo z doma in se začno potepati po cestah ter se prodajati.

Rusovo pojasnilo me je pretreslo. Nisem se brigal več za vrvenje okrog sebe, ne za morje in ne za nič na svetu. Samo trpka zavest velike krivde me je težila. To je torej evropska kultura!

Res, bela je Evropa, ali kamor se gane, vrže črno, prečrno senco...

Po spominih M. Muca napisal I. Albreht.

Najlepše pravljice so v knjigi

Tolovaj Mataj,

ki ima tudi 15 slik in velja le 16 Din; s poštnino 19 Din.

Pošilja jo knjižarna

Tiskovne zadruga v Ljubljani,

Prešernova ulica št. 51

Novomeška porota

nožem. Najsirovejša navada fantov v našem kraju, da se za vsako malenkost sporečejo in po eni koljejo z noži. Ni v Sloveniji poročnega zasedanja, na katerem se ne bi obravnaval kak uboj, navadno z nožem. Tudi pomladno porotno zasedanje novomeške porote se je začelo z ubojem. Zagovarjal se je Franc Vesel, rodom iz Malene pri Kostanjevici, delavec v Zupeči vasi, ki je na sirov način v trebuh zabodel v Cerkljah iz maščevanja Franca Urbanca, tako da je na zadobljenih ranah umrl. Sirovež je dobil tri leta težke ječe.

Uho mu je odgriznil. Jože Kočever, rojen v Grmulah, pristojen na Rako, je v podivjanosti odgriznil v Dobruški vasi Jožetu Globevniku levo uho in mu torej prizadejal težko telesno poškodbo. Kočever je bil obsojen na mesec dni zopora in 7810 Din odškodnine.

Dva roparska morileca obsojena v smrt na vešalih. V torek sta se zagovarjala pred poroto zločinca Jože Slapšak, rojen v Talčah, pristojen v Skocjan, in Anton Skomina, rojen v Lukoveu, pristojen v Klanjec. Obtožena sta bila roparskega umora Franceta in Terezije Pucljeve v Skovcu. Oba sta znana kot malopridneža in sta po zločinu kovala še nadaljnje umore. Grozila sta tudi s požigi. Porotniki so vprašanje o krivdi umora soglasno potrdili, na kar sta bila Slapšak in Skomina obsojena v smrt na vešalih. Prvi ima biti obešen Skomina, drugi pa Slapšak. Ko je Skomina slišal obsodbo, je ostal popolnoma miren, dočim se je Slapšak zjokal.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Pred občinskimi volitvami v Sodra ici

Vloženih je 10 list. — Klerikalci pričakujejo svoj poraz.

Kakor smo že poročali, je bilo pri zadnjih občinskih volitvah vloženih osem kandidatnih list, od katerih so bile tri razveljavljene. Naprednjaki smo nastopili skupno in s 129 glasovi priborili sedem mandatov; isto število mandatov pa so dosegli tudi oni klerikalci, ki so v hudem boju s farovškimi pristaši. Ker pa so se oficijelni klerikalci balli, da bi prišla občina v napredne roke, so se pritožili ter dosegli razveljavljenje volitev. Naši napredni odborniki pa niso hoteli pristati na nobeno kombinacijo ter ne tem in ne onim klerikalcem nasesti.

Ponovne občinske volitve so razpisane za dne 18. marca t. l. in po številu list vsekakor dosegajo rekord, kajti vloženih je deset kandidatnih list. Skrinjice so v naslednjem redu: Prva je naša demokratska, katere nosilec je g. Jože Oberstar; druga je gospodarska z g. Evgenom Ivancem na čelu; tretja je skrinjica Kmetijske sranke, katere nosilec je g. Ivan Kovačič. Nadaljnje tri skrinjice klerikalnih disidentov gosp. Lovrenčiča, a zadnja štiri mesta so zasedena s skrinjicami oficijelnih klerikalcev. Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade! To si dobro zapomnite, g. župan.

Rekordno število list je navidezno znak velikega političnega zanimanja med našimi volilci, ki pa v resnici stoje v tej volilni borbi popolnoma ravnodušno ob strani, ker so siti že neprestanih volitev in zavoženega gospodarstva. Dovolj jim je že politike od strani g. župnika in njegovih maloštevilnih podpiralcev. Zato se bodo v še večji meri kakor pri zadnjih volitvah odločili za napredne kandidate, ki bodo umeli voditi občinsko gospodarstvo v blagostanje vseh občanov ne glede na njihovo politično pripadnost. Splošna gospodarska kriza, ki je sedaj na vrhuncu, bo vsakega pametno mislečega volilca naše občine vodila, da bo volil le naše napredne kandidate, ki zastopajo vse stanove in vse vasi naše občine.

Onim, ki hočejo napredek v gospodarstvu ter na socialnem in prosvetnem polju v naši občini, kličemo: Volite liste prve, druge ali tretje skrinjice, katerim stoje na čelu napredni možje, ki

nam dajejo jamstvo za doseg in izvršitev našega gospodarskega programa. Vsi v boj za naprednega župana!

Pust v Prekmurju

Dolnja Lendava, februarja.

Pust ali po naše «fašeng» smo tudi letos proslavili po starodavnih običajih, kakor smo jih dobili od dedov po ustnih izročilih. V vsaki hiši so prišli na mizo običajna svinjska glava v zelju in fanke (krofi). Gostilniške veselice — muzike so se isto tako vršile točno po starem programu. Pilo se je, sviralo in plesalo! Toda ne! Bilo je malo bolj skromno kakor nekdanj v boljših časih. Kriza je povsod in najhujša je ona v žepu. To krizo smo letos kleli vsi: gostilničarji, muzikanti in gostje.

Kakor rečeno, je bilo malo bolj skromno, a drugače vse po starem. Tako, seveda, niso izostali tako rekoč tradicionalni fašenski pretepi. Tudi letošnji fašeng je bil krvav. Skoro povsod, v vsaki vasi je tekla kri, prava človeška kri. Ponekod še preveč, tako, da so imeli zdravniki polno posla z obvezovanjem ran, orožniki z iskanjem pretepačev.

Manjši izgredi so bili v vsaki vasi. Večji pretep beleži kronika v Gornji Bistrici, kjer so nekoga fanta temeljito preluknjali z noži in fant bo čutil posledice vse svoje življenje. Vzrok seveda ples in dekle. Dočim je na Bistrici le en fant postal žrtev pustovih norij, so se v Trnju pretepal vseprek. Bila je prava bitka. K sreči pa bolj občutno ni bil poškodovan nihče. Obsežnejšo škodo čuti le krčmar, ki ima razbite steklenice, čaše, okna in stole.

Hudi so fantje in se radi tepo. Včasih pa se vznemiri tudi starejša kri. Tako je bilo na Hotizi, kjer sta «pustov žegen» dobila starejša moža. Prvi je dobil temeljit udarec s čašo nad očesom, drugi pa s kolom po glavi in z nožem pod rebra.

Tako smo letos praznovali pusta in naj še kdo reče, da smo se izneverili starim običajem.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

Naselitev Slovencev in ostalih južnih Slovanov na Balkanu in v alpskih deželah

Prvotna domovina Slovanov v današnji Rusiji je postajala za množiča se plemena pretesna. Zato so se začela seliti in iskati novih pokrajin.

Selitev Slovanov na zapad in jug Evrope se je pričela proti koncu drugega stoletja po Kristusu. Predniki današnjih Južnih Slovanov so prodirali z orožjem proti dolnji Donavi ter so napadali bizantinsko cesarstvo, čigar prestolnica je bila takrat v Bizancu (današnjem Carigradu). Tekom šestega stoletja so si osvojili večino balkanskega polotoka in vzhodne alpske dežele.

Prvi oboroženi naval, o katerem vemo, se je zgodil leta 493. Od tedaj so Južni Slovani ali, kot so se takrat imenovali, Slovani v malih presledkih vedno uhajali čez Donavo, plenili po bizantinskih provincah in pridrli večkrat celo pred Carigrad.

Takrat so torej zasedli pokrajine balkanskega polotoka južno od Save in Donave oni Slovani, ki jih zdaj imenujemo Hrvate, Srbe in Bolgare.

Predniki današnjih Slovencev so si izbrali drugo pot za prodiranje, vrgli so se na gorate pokrajine. Nastopili pa so to pot v družbi z Obri. Ti so bili divje, roparsko mongolsko ljudstvo, majhne, gibčne postave in žoltih obrazov. Bili so izvrstni jahači, ki so preživeli noč in dan na konjih. Utrjeni so bili tako, kakor noben drug narod. Ker so Obri živeli le za boj in rop, so potrebovali takih ljudi, ki so jim obdelovali polja in se bavili s kupčijo. Tak narod so bili Slovenci, ki so radi tega postali obrski zavezniki. Slovenci in Obri so bili v začetku popolnoma enakopravni. Šele pozneje se je zavezništvo izpremenilo v podložništvo, ki pa so se ga znali Slovenci otresti.

Današnja priloga

za naročitev srečk III. razreda državne loterije je namenjena vsem onim našim igralcem, oziroma naročnikom, katerim v prejšnjih razredih nismo mogli poslati srečk, ker jih je primanjkovalo. Sedaj je nekaj srečk na razpolago. — Kdor hoče igrati v petem (milijonskem) razredu, naj takoj naroči srečke. — Razpošiljati jih začnemo 3. marca.

Zadružna branilnica r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta števil. 19.

V družbi z Ogrji so začeli Slovenci proti koncu šestega stoletja prodirati proti zapadu. Nudila se jim je vprav takrat jako ugodna prilika. Langobardi, ki so bili naseljeni po današnjih slovenskih deželah in po delu Ogrske, so bili odšli leta 568. v Italijo in prostrane pokrajine so bile brez gospodarja. Zasedli so jih Slovenci in Ogrji.

Ne smemo pa si predstavljati, da se je ta naselitev izvršila brez boja. Tudi Slovenci so si morali s silo priboriti tla, na katerih sedaj prebivajo. Pokrajine ob Savi, Muri, Soči, Adriji in v ogrski Sloveniji niso bile popolnoma prazne in opustošene. Tu je živel še mnogo rimskega ljudstva s prvotnim ilirskim in keltskim prebivalstvom. Iz Bavarskega pa so silili v deželo Nemci. Vendar pa so bili Slovenci toliko številni, da so si podvrgli vse to prebivalstvo in postali v deželi gospodarji.

Zemlja, ki so jo Slovenci takrat zasedli, je bila mnogo obsežnejša, kakor pa je tista, ki jo imajo danes.

Pri prodiranju v nove pokrajine je Slovincem narava sama kazala pot. Napredovali so ob rekah Savi, Dravi. Muri navzgor proti izvirov. Ob Dravi so prodrli tja na današnje Tirolsko do Toblaškega polja in ob Muri daleč na Gornje Štajersko in v sedanjo Dolno in Gornjo Avstrijo. Njih domovina je torej obsegala Kranjsko, Koroško, Štajersko in Primorje. Pustriško dolino na Tirolskem, del Salzburške ter dolino Aniče med Dolno in Gornjo Avstrijo. Donava jih je delila od Čehov.

Kako naj si razložimo, da je današnja domovina Slovencev toliko manjša? Predvsem moramo pomisliti, da so bile te pokrajine prav redko naseljene. Ostalo je mnogo sveta neobdelanega. Zato so Slovenci ostali v manjšini, ko so prodirali v deželo Nemci. Poleg tega se je v slovenskih pokrajinah razvilo mnogo manjših držav. Ker ni bilo enotne močne države, se je slabila zavest vzajemnosti in manjšal odpor proti prodirajočim tujcem.

Kakšno je bilo razmerje Slovencev do ostalih Jugoslovancev? Ko so jugoslovanski rodovi zapustili svojo prvotno domovino, so bili eno ljudstvo, ki se je nazivalo z imenom Slovenci. Govorili so en jezik. Po raznih krajih so se pozneje razvila razna narečja, a vsa ta narečja od Alp do Egejskega morja se še danes tako vrste med seboj, da segajo drugo v drugo.

ZANIMIVOSTI

× **Streha se udrila pod ženinom in nevesto.** Pred kratkim bi se morala vršiti v Bratislavi poroka trgovca Evgena Schwarza z Elizabeto Gratzingerjevo. Po židovskem obredu se morejo vršiti cerkvene poroke samo pod milim nebom

REVMATIZEM

Zahvalna izjava.

G. drju. I. Rahlejevju

Beograd

Kocovska ulica 43.

Cutim se dolžnega, da Vam izrazim svojo najsrčnejšo zahvalo za Vaše zdravlilo, ki v resnici nima primere. Bila sem že popolnoma pobita in sem izgubila vsako nado, da bom še enkrat ozdravela, toda s pomočjo Vašega zdravlila, hvala Bogu in Vam, sem bila rešena strahovitih krčev. Vi ste edini rešitelj v tej bolezni. Priporočala Vas bom vsakomur. S spoštovanjem

Katarina Perkovič.

Zagreb (Novi Naseljak), 20. decembra 1926.

Zdravilo „RADIO BALSAMIKA“ izdeluje, prodaja in razpošilja do povzetju laboratorij „RADIO BALSAMIKA“ d. r. a. Rahtjeva v Beogradu, Kocovska ulica 43.

in zato je bil pripravljen na ravni strehi nekega hotela prostor za svate. Po rabinovem prihodu so postavili baldahin in na strehi se je zbralo kakih 16 svatov, večinoma ženinovin in nevestin sorodnikov. Kmalu sta prišla tudi ženin in nevesta in poročni obredi so se pričeli. V hipu, ko je hotel rabin zamenjati poročne prstane, so se vdrla lesena tla in vsi svati so padli z baldahinom vred kakih pet metrov globoko v klet. Nastala je splošna panika. Vrišč in trušč med svati je bil tem večji, ker je stalo v kleti po zadnjem deževju skoro pol metra vode. Ko so gostje v glavni dvorani zaskliki klice na pomoč, so prihiteli v klet, kjer se jim je nudil tragikomičen prizor. Svatje v cilindrih in frakih so do kolen gazili blato po kleti. Kmalu se je zbrala okrog hotela velika množica radovednega občinstva. Celo uro je trajalo, preden so izvlekli vse svate iz kleti. Nekateri so bili težko ranjeni in so jih morali prepeljati z rešilnih vozov v bolnico. K sreči sta ostala ženin in nevesta nepoškodovana, tako da sta lahko odšla z rabinom v sinagogo, kjer sta se poročila.

× **Meteor padel v Bavarski na tla.** V noči od 17. na 18. februarja se je utrnul blizu Starnberga na Bavarskem precej velik meteor. Padel je na tla in se zaril dva in pol metra globoko v zemljo. Tamošnje prebivalstvo se je, seveda, takoj potrudilo, da je meteor izkopal. Prenesli so ga v muzej v München.

× **Starodavni zakladi.** Globoko v Mongoliji v puščavi Gobi so izkopal iz peska ostanke nekega starodavnega mesta. Na torišču tega nekdanjega cvetočega mesta se trudijo že nekaj vekov domačini in za njimi tujci, da bi dvignili zaklad, o katerem pripoveduje pripovedka. Ko so Kitajci v starih časih to mesto oblegali, so prebivalci sklenili, uničiti svoje bogastvo, da se zmagovalci ne bi veselili plena. Vladar mesta je imel ogromne zaloge srebra in zlata ter je dal vse to bogastvo pred begom iz mesta zmetati v velik vodnjak. Ekspedicija ruskega učenjaka Kozlova je našla med ostanki tega staro-mongolskega mesta mnogo dragocenosti, srebrni zaklad pa še vedno ni dvignjen. Ako ima pripovedka podlago, čaka raziskovalce, ki bodo nadalje izkopavali, morda še lepo presenečenje.

× **Krutost madžarskih nestrpnikov.** Koncem januarja se je odpeljal mlad gimnazijec v Levicah na Češkem Otokar Behounek brez potnega lista v Beograd, kjer je hotel poiskati nekega jugoslovenskega majorja, prijatelja njegove rodbine, da bi mu omogočil sprejem v šolo vojne mornarice. Ko je prispel v Segedin, so ga madžarski orožniki zadržali in odvedli na stražnico, kjer so ga do krvi pretepli. Ko je priznal, da je sin češkega častnika in dijak, so mu vzeli ves denar, češ, da je češki vohun in zločinec. Deček je v strahu potegnil revolver, ki ga je vzel na pot v Beograd, in si pognal kroglo v glavo. Odpeljali so ga v bolnico, kjer je kmalu podlegel težki rani. Ko so roditelji zvedeli, kaj se je zgodilo z njihovim sinom, so se takoj odpeljali z avtomobilom v Segedin. Težko ranjeni deček je imel še toliko moči, da je prosil mater odpuščanja, ker je odpotoval brez njene vednosti v Beograd. Solznih oči je pripovedoval, da bi se nikoli ne bil ustrelil, ko bi ga ne bili madžarski orožniki dolžili vohunstva. Šele ko so ga hoteli znova preteptati, se je ustrašil in segel po samomorilnem orožju. Da prikrijejo to sramoto, so madžarski listi obdolžili 14letnega dečka in njegovega očeta vohunstva. Pisali so, da je Behounek nalašč poslal svojega sinčka v Segedin, da bi vohunil.

× **Pretep med pijanimi Američani in črnci v Parizu.** Montmartre je nočno zabavišče Pariza in je tudi med Američani, ki prihajajo v Pariz, zelo priljubljen. Trezni Američani v Parizu pozabijo na vse predpise zabrane uživanja alkohol-

nih pijač v svoji domovini in se vdajajo veselju in krokanju. Močna francoska vina imajo na Američane seveda precejšen vpliv in dogodi se, da se ga nasrkajo in da v pijanosti ne delajo časti svojemu narodu. Tako je nedavno na Montmartru popivala družba veselih in petičnih Američanov. Bili so precej vinjeni in sprli so se s črnci godbeniki, kajti navzočnost črncev so smatrali za žalitev. Prišlo je do spora, ker je neki črncec, ki ni mogel več prenašati izzivanja gobezdavih Američanov, jih pozval, naj zapuste lokal. V naslednjem hipu je nastala krvava bitka. Padali so strelji in bliskali so se noži. Kavarnar sam je dobil kroglo v glavo, dve dami sta bili ranjeni, a neki Američan je bil ranjen v prsa. Policija je le s težavo napravila red.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Prak "la.

A.: «Za... na mizi radijski aparat?»

B.: «Zato, ker mi nadomestuje goste. Zabava me, pri tem pa ne je in ne pije.»

Razumljivo.

Zgodilo se je, da je dobil trgovec pri teku prvo nagrado. Vse se je čudilo temu čudežu.

Ko so ga vprašali, na kak način je mogel s tako brzino preteči precej dolgo progo, je dejal zmagovalc: «Prav lahko. Predstavljaj sem si, da je za mano davčni eksekutor, pa me je kar samo od sebe gnalo naprej...» (Iz «Skovirja».)

Dvojno zlo.

Srečala sta se potepuha ter se pričela razgovarjati. «No, kako se imaš?» je vprašal prvi. «Slabo», mu je drugi odgovoril, «rad bi delal, pa nimam službe.»

«Z menoj pa je še slabše: lahko bi delal, pa nočem.»

Ugodna prilika.

Sodnik: «Kaj ste vi?»

Obtoženec (dijak): «V denarnih zadregah.»

Križ s otroki.

Učitelj: «Vaš sin ne obiskuje redno šole, moral vas bom zaradi tega naznaniti oblastvu.»

Oče: «Od otroka nima človek res nobene koristi. Najprej mu ga vzame šola, potem mora k vojakom in naposled ga dobi žena v oblastvo.»

Varčen tujec.

Tujec je vprašal mestnega voznika, koliko mu bo računalo, ako ga popelje do glavnega kolo-dvora.

«Pedeset dinarjev», mu je odvrnil. «Kar sedite, pa bova zdrčala!»

«Lepa hvala!» se mu je nasmehnil. «Hotel sem samo vedeti, koliko bom prihranil, ko bom šel peš.»

Deber zagovor.

Odvetnik (okradencu): «Ali vam je obtoženec izpraznil vso omaro?»

Okradenec: «Nekaj srebrnine je pač ostalo v predalu.»

Odvetnik (sodniku): «Zopet nov dokaz, da je obtoženec nedolžen, zakaj on navadno vselej vse odnese.»

Tudi razlog.

Oče: «Sinko, zdaj si že dovolj star, da se lahko začneš učiti glasbe. Za kaj se boš odločil, za gosli ali za klavir?»

Sinko: «Za gosli! Te imajo samo štiri strune, dočim jih ima klavir polno skrinjo...»

Krop in ogenj.

V kuhinji so se vnela drva. «Pomagajte!» je kričala služkinja v silnem strahu.

«Pogasi z vodo, ki je na štedilniku», je svetovala gospa.

«Ne bo nič izdalo, ker je voda pravkar zavrela.»

Prenagla graja.

Prekupec je prišel h kmetu kupovat kravo. Kmet ga je vedel v prostor, ki je bil popolnoma teman.

«Oh, kako je mršava!» je zaklical prekupec v črno temo.

«No, no, počakajte vendar, da prideva v hlev, ker tu notri sploh ni živine», je rekel kmet.

(Iz «Skovirja».)

Nesrečen v ljubezni.

Nekdo je tožil prijatelju: «Pri ženskah nimam sreče. Moja prva zaročenka mi je ušla v samostan, druga je umrla, in s tretjo sem se poročil.»

Odvetnik in zdravnik.

Odveč... kadar nisem zavžil niti... pa sem vendar bolj zdrav kakor deset tvojih ozdravljenecv.»

Zdravnik (odvetniku): To ni nič. Svoj živ dan nisem imel nobene tožbe, pa imam vendar več denarja kakor deset tvojih zagovarjancev.

Pohujšljivost in visoki davki.

Družina uglednega obrtnika v Ljubljani je odpovedala kljub stanovanjski stiski stanovanje sredi mesta in šla stanovat v okolico.

Ko so ga znanci začudeni spraševali, zakaj je to storil, je dejal obrtnik: «Ej, poleg davčnega urada nismo mogli stanovati. Moji otroci so se tako navadili preklinjati, da jih bom sedaj prav težko odvadil...»

(Iz «Skovirja».)

Listnica uredništva

Hlebec. Zal, mi nismo od Vas prejeli nika-kega dopisa. Zato je Vaše hudovanje brez podlage.

St. Jurij pod Kumom. Ni primerno!

Kočevje. Take knjižice ni. Pripovedka bo že prišla na vrsto.

MALI OGLASI

Vsi, ki boste to leto zidali, pozor!

Za zidanje podstrešnih sob, za majhne stavbe, za vsa medzidovja lahko rabite najcenejšo opeko «O k». Z zidanjem s to opeko si prihranite veliko stroškov. Opeka «O k» se dobi vedno pri meni v zalogi. Pišite po brezplačna tozadevna pojasnila in cenike. Naslo-vite na: Korošec Dragotin, Smartno ob Paki.

Razprodaja! * Razprodaja!

Zaradi preselitve svoje trgovine prostovoljno

razprodajam

raznovrstno blago za moške, ženske in otroške obleke, in drugo manufakturno blago po tovarniških cenah v Škofji Loki zraven kapucinske cerkve.

Za obilen obisk, dokler traja zaloga, se priporoča občinstvu **Martin Resnik.**

Pozor, čebelarji!

Vse čebelarstvo orodje, panje, umetno satovje, «Ričove» stiskalnice za umetno satovje, stroji za trčenje medu, semena medu bogatih rastlin dobavljiva

JUGOSL. ČEBELARSKA INDUSTRIJA
NOVI VRJAS (Vojvodina). Pošt. pret. br. 5
Cenovnik pošljemo brezplačno!

Naročite si pravočasno čevlje za poletje pri tvrdki

Franc Kokol
čevljarstvo v Laškem

Prodaja usnja in čevljev domačega izdelka po najnižji ceni 53

Kmetje šmarskega okraja
SPOMLAD!

Vse se obnovi, tu li mo a polstna zaloga manu akturne robe. Pridite in pogledjte! Veletrgovina ED. SUPPANZ, Pristava.

Priporočajte in širite „Domovino“!

J. STJEPUŠIN
ZAGREB, JURJEVSKA 57
priporoča
boljše tamburice, strune, partiture, sole in ostale potrebščine za vsa glasbila
Odlikovano na pariški izložbi
Ceniki franko

Ako Vas kaj muči,

ako čutite bolečine, si kupite v lekarni ali v tovrstni trgovini pravi Fellerjev lepo dišeči Elsafluid. Otirajte si vsako jutro in vsako večer z njim bolna mesta; iznenadilo in razveselilo Vas bo, kako bo Elsafluid brzo in prijetno oblažil Vaše bolečine. Ako ste zdravi, si ispirajte z Elsafluidom grlo in si umivajte telo. Elsafluidu boste hvalaleži in ostali mu boste zvesti.

Dnevno negovanje telesa z Elsafluidom Vas bo nagradilo z bistro glavno in zdravim spanjem. Elsafluid Vas bo obvaroval naveda, hripa in drugih boleznih ter Vas ustvaril tako veselje do življenja. Če použijete nekoliko kapljic Elsafluida na stakorju ali medu, Vas obvaruje to aengodnosti, krčev itd. ter želodec dobro stri. Za naši stariši in dedi so rabili Fellerjev Elsafluid zunsajne in notranje kot zanesljivo domače in kozmetično sredstvo za vse telo. Jačji je in bolje deluje nego francosko žganje.

Zahtevajte v lekarnah ali tovrstnih trgovinah tudi v najmanjših krajih izrečno pravi «Fellerjev» Elsafluid v poizkusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnih po 9 Din ali v specialnih po 26 Din. Ako ne, pa ga naročite direktno po pošti. Cim več ga naročite skupaj, tem cenejši je, zakaj z omotom in poštnino vred stane: 9 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici 62 Din, 27 poizkusnih ali 18 dvojnih ali šest specialnih steklenic 139 Din, 54 poizkusnih ali 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 250 Din. — Naslov napišite razločno tako-le:

Lekarnar
Eugen V. Feller
Stubla Donja, Elsatrg 360, Hrvatska.

Kmetje • Zivinorejci! • Posestniki!

Obvarujte se nesreče!

Leto za letom uničujejo bolezni na tisoče goveje živine, konj in prašičev. Ves Vaš trud in napor dolgih mesecev in let propada. Stotisoči in milijoni denarja gredo v nič. Vseh teh nesreč se lahko obvarujete, ako zdravite svojo živino z

„ALMAFLOROM“

najboljšim, na hitrejšim in najzanesljivejšem sodobnim in v stotisočeri primernih preizkušeni zdravilom.

- ALMAFLOR• proti konjski koliki.
- ALMAFLOR• proti napanjanju pri goveji živini.
- LA FLEUR• proti vneju prebavil pri govedu in proti zadrževanju mleka pri molznih kravah.
- HALF• proti svinjski vročici in varovalno sredstvo proti rdečici.
- URINIT• proti krvavemu močenju (scanju) pri govedu in pri konjih.

Noben pameten zivinorejci in posestnik živine ne sme biti brez teh zdravil. Kakor ne bo preudaren gospodar čakal, da mu hiša naprej pogori, da se komaj potem zavaruje, tako tudi ne bo čakal, da mu živina oboli, temveč ji bo dajal tudi že poprej naša zdravila, zato da mu sploh ne oboli.

„ALMAFLOR“ dobite v vsaki trgovini. 51
Cena škatli z navodilom za uporabo 40 Din. Pristno samo s plombo.
Naša zdravila uporabljajo danes že vsi zivinorejci v Evropi. Na tisoče je priporočil in zahval.

Edina zaloga za Jugoslavijo: „GOVEDOMEDIKA“ MARIBOR, Kopačičeva ul. 11
Jugoslovanska razpošiljalnica zdravil za govedo, konje in prašiče iz lekarn „PRI SV. ANTONU“.